

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστῶμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγυπτίου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνου καὶ Τρίμηνου ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 22 Φεβρουαρίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 12

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Στάθηκε μιὰ στιγμή κι' ἐξακολούθησε:

— Ἐπειτα, νομίζω, πὼς δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ παρασύρω μικρὰ παιδιὰ σὲ μιὰ ἐπιχείρηση σὰν τὴ δική μας. Γι' αὐτὸ εἶμαι τῆς γνώμης νὰ στρίψουμε πρὸς τίς ἀκτὲς τῆς Νορβηγίας. Τὸ δρομολόγιό μας ἀναστατώνεται. Ἀλλὰ τί νὰ γίνη;

— Ἀγαπητέ μου Φονδιέλ, ξεχνᾶτε ἓνα πρᾶγμα, ἀποκρίθηκε ὁ κ. Στέφενσον, — ἄνθρωπος ψύχραιμος, μὲ ἀδάμαστη θέληση, ἐπίμονος στὶς ἰδέες του, ὅσο κανεῖς, ἀλλὰ καλόκαρδος καὶ εὐλινκρυνής, πρᾶγμα ποὺ ἔκανε νὰ τὸν λατρεῖουν ὅλοι ὅσοι τὸν γνῶριζαν.

— Τί πρᾶγμα;

— Πὼς τὸ τελευταῖο μετεωρολογικὸ δελτίο, ποὺ λάβαμε στὸ Μαγκερόε μὲ

τὸν ἀσύρματο, ἔλεγε πὼς στὴ Λευκὴ Θάλασσα παρατηροῦνται χαμηλὲς βαρομετρικὲς πιέσεις καὶ πὼς δὲν εἶναι ἀπίθανο νὰ μᾶς ἔρθει καμμιὰ θύελλα, ἀπὸ τὰ νοτιανατολικά. Κοιτάξτε τὸ βαρόμετρο. Κατεβαίνει λοίονα καὶ περισσότερο. Ὁ κυκλὼν λοιπὸν πλησιάζει. Ἴσως νὰ τὸν ἀποφύγουμε ἂν διευθυνθοῦμε κατευθεῖαν πρὸς τὸ βοριά. Ἄν γυρίσουμε ὅμως πρὸς τὸ νοτιά, θὰ πέσουμε ἴσια ἐπάνω του κι' οἱ κίνδυνοι ἔλοι θὰ εἶναι εἰς βάρος μας. Γιὰ τὸ καλὸ λοιπὸν τῶν ἰδίων τῶν παιδιῶν, δὲν πρέπει νὰ κάνουμε ἓνα τέτοιο πρᾶγμα.

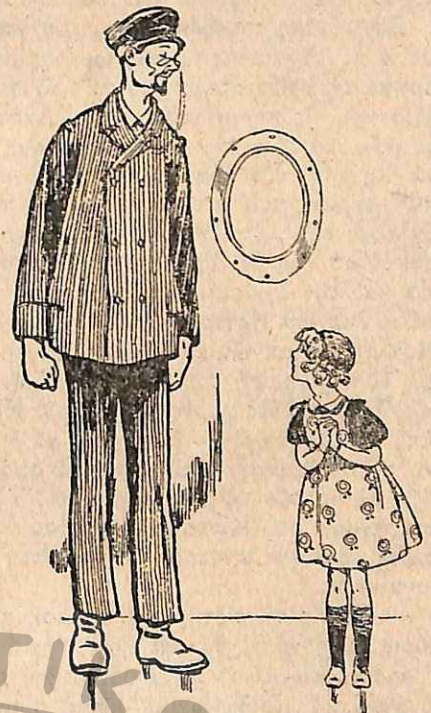
— Ἀς εἶναι, εἶπε μουρμουρίζοντας ὁ Φονδιέλ. Ἀς τὰ πάρουμε μαζί μας ὡς τὴ Σπιτοσβέργη. Ὅχι ὅμως μακρύτερα, εἰς τὴν Σπασβέργη. Ὅχι ὅμως μακρύτερα, εἰς τὴν Σπασβέργη. Ὅχι ὅμως μακρύτερα, εἰς τὴν Σπασβέργη. Ὅχι ὅμως μακρύτερα, εἰς τὴν Σπασβέργη.

— Ἀς εἶναι, εἶπε μουρμουρίζοντας ὁ Φονδιέλ. Ἀς τὰ πάρουμε μαζί μας ὡς τὴ Σπιτοσβέργη. Ὅχι ὅμως μακρύτερα, εἰς τὴν Σπασβέργη. Ὅχι ὅμως μακρύτερα, εἰς τὴν Σπασβέργη. Ὅχι ὅμως μακρύτερα, εἰς τὴν Σπασβέργη.

— Ἐξέρτε ποιοὶ εἶναι μαζί τους; ἕνας παιδαγωγός, μοῦ εἶπε ὁ Μπρόουντζων, καὶ μιὰ γκουβερνάντα.

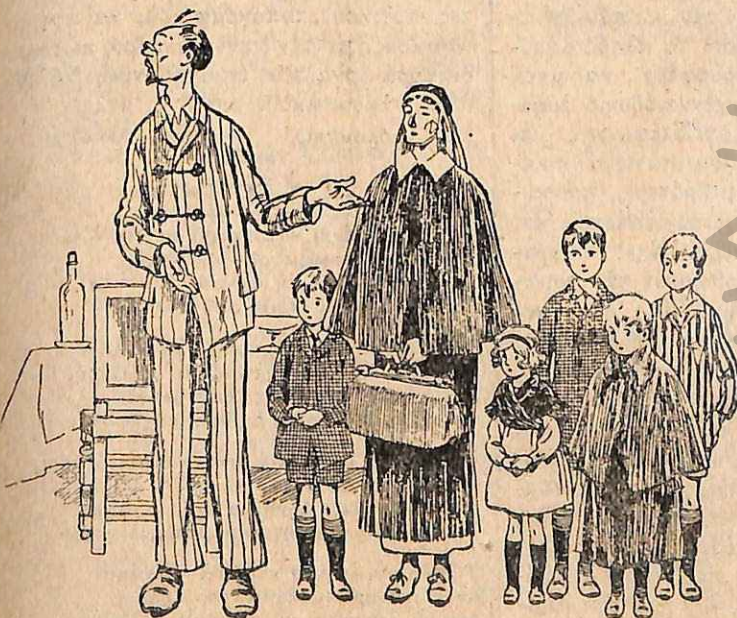
— Τόσο τὸ χειρότερο! Πρέπει λοιπὸν νὰ εἰδοποιήσουμε καὶ τὶς οἰκογένειές τους.

— Αὐτὸ τὸ ἔχω ὑπ' ὄφει μου. Θὰ γίνη ἀμέσως. Ἐχετε δίκιο, πάμε νὰ τὰ ἰδοῦμε. Μ' ἐνδιαφέρουν τὰ παιδάκια αὐτά, εἶπε ὁ κ. Στέφενσον τελειώνοντας, μὲ μιὰ

«Εἰσαθε ὥρατος σὰν ἄστρο, κύριε Γάλλε!»
(Σελ. 134, στ. β').

ἀσυνήθιστη τρυφερότητα στὴ φωνή του. Ὅταν μπήκε μέσα στὴν τραπεζαρία, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν πιλότο του, ποὺ ἐντωμεταξὺ εἶχε δώσει τὶς ἀπαιτούμενες διαταγὲς γιὰ νὰ προχωρήσουν πρὸς τὸ βοριά, ὁ πλοῦσιος Ἀμερικανὸς δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ ἓνα χαμόγελο. Ἡ ἱλαρότητ τοῦ κ. Ἀντρεϊωμένου καὶ τῶν παιδιῶν εἶχε κοπεῖ μὲ τὸ μαχαίρι. Ὅλοι τοὺς εἶχαν σηκωθεῖ ὀρθοὶ κι' ἦταν κατακόκκινοὶ ἀπ' τὴ ντροπὴ τους, σὰν νὰ τοὺς εἶχαν πιάσει ἐπ' αὐτοφῶρῳ τὴν ὥρα ποὺ ἔκαναν μιὰ κακὴ πράξη. Ἐπειτα κι' ἡ ἐνδυμασίᾳ τους, καὶ μάλιστα τοῦ κ. Ἀντρεϊωμένου, ποὺ μόνον τὸ σκουφοῦ τοῦ εἶχε βγάλει, ἀλλὰ φοροῦσε ἀκόμη τὶς πυτζάμες του καὶ τὶς πρόχειρες παντόφλες του, συντελοῦσε στὸ νὰ κἀνῃ ἀκόμη πὺδ γελοία τὴν ἐμφάνισή τους. — Ἐ, μὲ διασκεδάξετε λαμπρὰ ἐδῶ μέσα, καθὼς βλέπω! εἶπε ὁ κ. Τζέφ Στέφενσον χαμογελώντας. Ἐξακολούθη-

«Ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρεϊωμένος σύστησε τὴ μὴς Κλάριτς...»
(Σελ. 134, στ. α').

τε, παιδιά μου, μὴν ντρέπεσθε. Κανένα δὲν πειράζετε.

— Ἀς μᾶς συγχωρήσῃ ὁ κ. κυβερνήτης, ἐτραυλίσε ὁ ἄτυχος παιδαγωγός. Ἡ ἀντίδραση... Ἡ χαρὰ γιὰ τὴ σωτηρία μας... Ἦταν νευρικά τὰ γέλια μας.

— Καὶ φυσικότητα, ἀποτελείωσε ὁ κ. Στέφενσον, δίνοντάς του τὸ χέρι. Εἶσθε Γάλλος, κύριε; Ὁ κύριος ἐπίσης, εἶπε δειγνόντας τὸν Φονδιέλλ.

Ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρεωμένος ἐδήλωσε τ' ὄνομά του καὶ τοὺς τίτλους του, ὕστερα σύστησε τὴ μίς Γκράς Κλάριτζ, μετὰ ἀπ' αὐτὴν τοὺς μαθητές του καὶ τοὺς τρεῖς μικροὺς Ἑγγλέζους, ἔτσι ὥστε ἡ μίς Κλάριτζ δὲν εἶχε νὰ παρατηρήσῃ τὸ παραμικρό, γιατί οἱ συστάσεις εἶχαν γίνει σύμφωνα μὲ τὸς κανόνες.

Ἐχγνώντας τὸ ἐξωφρενικό του ντύσιμο, ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρεωμένος ξαναδρῆκε τὴ σοβαρότητά του καὶ ἄρχισε νὰ ἐξιστορῇ τίς περιπέτειές τους. Ἀνέπτυξε μάλιστα ὅλη τὴν εὐγλωττία του, γιὰ νὰ διηγηθῇ τὴν τραγικὴ σύγκρουση τοῦ «Φίνμαρκ», πού κατὰ τὴν ἰδέα του προκάλεσε τὴν καταδύθιση τοῦ βαποριοῦ, καὶ ἰδίως γιὰ νὰ ἀφηγηθῇ τὴν προδοσία καὶ τὴν ἐγκατάλειψή τους ἀπὸ τὸν ἄθλιο ἐκείνον Πέτερσεν, καὶ τὴ φριχτὴ θέσῃ τῶν ναυαγῶν ἐπάνω στὸ παγοβόυ. Ἡ περιγραφή του ἦταν τόσο ζωντανή, ὥστε πολλὲς φορὲς ἡ μίς Γκράς Κλάριτζ δὲν βρῆκε ἄλλο μέσο γιὰ νὰ κρύψῃ τὴ συγκίνησή της, παρὰ νὰ σφουγγίξῃ μὲ θόρυβο τὴ μύτη της, ἐνῶ ὁ Τζέφ Στέφενσον, πού πάντοτε ἦταν τόσο ἀπαπαθής, ἔδειχνε φανερά τὴ δική του τὴ συγκίνηση.

— Χωρὶς τὴ σωτήρια ἐπέμβασή σας, κύριε κυβερνήτη, δὲν θὰ εἶχα τὴν τιμὴ ν' ἀντιπροσωπεύω τώρα ἐνώπιόν σας τὸ γαλλικὸ παιδαγωγικὸ σῶμα, συμπέρανε μὲ στόμφο ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρεωμένος.

Ἐντωμεταξὺ ὁ Φονδιέλλ παρακολουθοῦσε μ' ἐκπληξὴ τὴ φανερὴ μεταβολὴ τοῦ κ. Στέφενσον. Ἀπὸ τὴν ὥρα πού εἶχαν μπεῖ στ' ἀερόπλοιο οἱ μικροὶ ναυαγοί, ὁ πλοῦσιος Ἀμερικανὸς εἶχε ἀλλάξει, εἶχε γίνει ἄλλος ἄνθρωπος. Τοὺς εἶχε παρακαλέσει νὰ καθήσουν, εἶχε καθήσει καὶ αὐτὸς στὸ τραπέζι δίπλα τους, καὶ περιτριγυρισμένος ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτὰ πού πρὶν ἀπὸ μιά ὥρα δὲν γινώριζε οὔτε κἀν τὴν ὑπαρξή τους, τοὺς φερόταν περισσότερο σὰν πατέρας παρὰ σὰν ξένους.

Ἀργότερα πολὺ, ὁ πιλότος ἔμαθε τὴ λύση τοῦ αἰνίγματος. Ποτὲ ὡς τότε ὁ κ. Στέφενσον δὲν τοῦ εἶχε μιλήσει γιὰ τὸ παρελθόν του. Καὶ σὰν διακριτικὸς ἄνθρωπος, ὁ πιλότος δὲν εἶχε διόλου ἐνδιαφερθεῖ νὰ μάθῃ περισσότερα ἀπ' ὅσα ἤξερε γιὰ τὸν ὑπέρπλουτο Ἀμερικανό. Κι' αὐτὰ πού ἤξερε περιορίζονταν σὲ πολὺ λίγα πράγματα. Γινώριζε πὼς ὁ κ. Στέφενσον ἦταν ἕνας self-made man, ἔ-

νας ἄνθρωπος αὐτοδημιουργητός, ὅπως λέμε μεις. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶχε σχηματίσει τὴν περιουσία του μὲ μέσα πού κατακρίνει ἡ ἠθική, κι' ὅτι ἦταν πολὺ ἔξυπνος καὶ πολὺ μορφωμένος ὥστε νὰ μὴν ἔχῃ τίς ἰδέες καὶ τοὺς τρόπους ἐνδὸς νεόπλουτου, κι' ὅτι τέλος ἦταν χῆρος καὶ δὲν εἶχε παιδιὰ. Αὐτὰ ἦταν λίγα βέβαια, ἀλλὰ τί ἀνάγκη εἶχε ὁ Φονδιέλλ νὰ μάθῃ καὶ περισσότερα;

Καμμιά, σκεπτόταν ὁ ἴδιος, ἀπολύτως καμμιὰ. Κι' ὅμως σ' αὐτὸ γελιόταν, ὅπως θὰ ἰδοῦμε ἀργότερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.
Τὸ ἐναέριο πλοῖο

Ἀπὸ τὸ νησί Μαγκερὸς ὡς τὸν ὄρμο Μορρέλ, ὅπου ἐσκόπευαν νὰ προσγειωθοῦν οἱ ἀεροπόροι, ἀφοῦ πρῶτα θὰ εἶχαν περάσει τίς πένθιμες ἀκτὲς τῆς Σπιτσεβέργης καὶ πετάξει ὅσο τὸ δυνατό πλησιέστερα πρὸς τὴν 80ῶ Β. Π., ἡ ἀπόστασις μετρίεται μὲ μιά γωνιά ὀκτῶ μοιρῶν, στὴν ὁποία πρέπει νὰ προσθέσουμε καὶ τὴ δυτικὴ ἀπόκλιση τῆς μαγνητικῆς βελόνης. Καὶ πάντω κάτω ὅλο αὐτὸ κάνει μιά ἀπόστασις 1200 χιλιομέτρων, χωρὶς νὰ λογαριάσουμε καὶ τὰ μεγάλα ρεύματα τοῦ ἀέρα πού πιθανὸν νὰμποροῦσαν νὰ παρεκκλίνουν ἀπὸ τὴν πορεία τοῦ ἐναερόπλοιου σὰν τὸ «Λίμπερτυ».

Ὅταν τὸ ἀερόπλοιο διέκρινε τὸν καπνὸ, πού ἀνέβαινε ἀπ' τὸ παγοβόυ δὲν εἶχε κάνει παρὰ τὸ ἕνα τέταρτο αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Οἱ φιλοξενούμενοι λοιπὸν τοῦ κ. Στέφενσον εἶχαν ὅλο τὸν καιρὸ ν' ἀναπαυθοῦν ὡς πού νὰ φθάσουν στὸν ὄρμο, ὅπου ὁ κ. Φονδιέλλ εἶχε σκοπὸ νὰ τοὺς ἐπιβιβάσῃ σὲ κανένα φαλαινοθηρικὸ γιὰ νὰ τοὺς ξαναστεῖλῃ στὶς πατρίδες τους.

Μὰ τὸ πρᾶγμα πού σκέπτονταν λιγότερο ἀπ' ὅλα, γιὰ τὴν ὥρα τουλάχιστο, οἱ μικροὶ μας φίλοι ἦταν νὰ πᾶνε ν' ἀναπαυθοῦν. Ὑστερα ἀπὸ τὸ πλοῦσιό γεῦμα πού τοὺς εἶχαν προσφέρει, καὶ μετὰ τὴ συνομιλία μὲ τὸν γενναῖο δωρο ἀμφιτρυόνά τους, ὁ κ. Τζέφ Στέφενσον διέθεσε γιὰ τοὺς ξένους του μιά μεγάλη καμπίνα, καὶ μιά ἄλλη μικρότερη, προορισμένη γιὰ τὴν μίς Γκράς Κλάριτζ καὶ γιὰ τὴ μικρούλα Νταίτση. Ἐκεῖ οἱ ναυαγοὶ μπόρεσαν νὰ διορθώσουν τὴν τουαλέττα τους κι' ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρεωμένος κατόρθωσε τέλος πάντων ν' ἀλλάξῃ τίς πυτζάμες του καὶ τίς παντοφλές του μὲ μιά ἀξιοπρεπέστερη ἐνδυμασία.

— Εἰσθε ὡραῖος σὰν ἄστρο, κύριε Γάλλε! φώναξε μὲ θαυμασμὸ ἡ μικρούλα Νταίτση, μόλις ἀντίκρουσε τὸν παιδαγωγὸ πζπουτισμένο καὶ ντυμένο, χάρις στὶς φροντίδες τοῦ Μέρρου Μπρόουντζων πού εἶχε ξετρυπώσει μὲς στὴν ἱματιοθήκη τοῦ ἀεροπλοίου ἕνα ζευγάρι μπότες καὶ μιά στολή Ἀμερικανοῦ ὑποκελευστή, πού ἐρχόταν χυτὴ στὸ σῶμα

τοῦ ἀξιοσέβαστου Γάλλου παιδαγωγοῦ. — Ὡ, Νταίτση! ἔκανε ἡ μίς Γκράς. Shocking!

Κατακόκκινος μὲ ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὸ κομπλιμέντο, ὁ παιδαγωγὸς ἐνώθηκε μὲ τοὺς μαθητές του, πού μαζὶ μὲ τὸν Μπόμπ καὶ τὸν Τζάκ Ντόνοου εἶχαν μαζευτεῖ γύρω ἀπὸ τὸν Φονδιέλλ καὶ τὸν κ. Στέφενσον.

— Μιὰ καὶ δὲν ἔχετε διάθεση νὰ κοιμηθῆτε, κι' ἔχω καιρὸ ἐλεύθερο, πρέπει νὰ σᾶς δαίξω τὸ ἀερόπλοίό μου. Ὁ κ. Φονδιέλλ, πού γιὰ τὴν ὥρα εἶναι κι' αὐτὸς ἐλεύθερος, θὰ μὲ βοηθήσῃ εὐχαρίστως σ' αὐτὴ τὴ δουλειά κι' οἱ ἐξηγήσεις πού θὰ μᾶς δώσῃ θὰ σᾶς εἶναι πολὺτιμες.

— Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολὺ, κύριε! ἀποκρίθηκαν μὲ μιά φωνή τὰ τέσσερα ἀγόρια.

— Θάρθετε καὶ σεῖς μαζὶ μας, ὑποκελευστά; ρώτησε ὁ κ. Στέφενσον, πού γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ διαχυτικός.

— Πολὺ εὐχαρίστως, κύριε κυβερνήτη, εἶπε ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρεωμένος, κολαχεύοντας ἀπ' αὐτὸν τὸν τίτλο.

— Κι' ἐμεῖς θάρθουμε, δὲν εἶναι ἔτσι, κύριε; εἶπε ἡ Νταίτση, πού ἡ γκουβερνάντα της δὲν πρόφθασε νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ τὴν τάξη.

— Βεβαίως, μικρούλα μου, εἶπε ὁ Ἀμερικανός. Δώσε μου τὸ χεράκι σου, καὶ σεῖς, μίς, στηριχθῆτε στὸ μπράτσο τοῦ κ. Φονδιέλλ.

Ὁ περιπάτος αὐτὸς μὲς στ' ἀερόπλοιο ἦταν σὰν ἕνα ὄνειρο γιὰ τὰ παιδιὰ. Ἀπ' ὅλο τὸ σκάφος εἶχαν ἰδεῖ, καὶ λίγο μάλιστα, τὴν κεντρικὴ καμπίνα, πού ἦταν χωρισμένη σὲ ἰδιαιτέρα διαμερίσματα, ὅπως ἡ τραπεζαρία πού εἶχαν φάει κι' οἱ καμπίνες τους. Σ' αὐτὴν 8-μῶς βρίσκονταν ἀκόμη κι' ἡ καμπίνα τοῦ κυβερνήτη μ' ὅλα τὰ σχετικά, χάρτες ναυτικούς, τοπογραφικούς καὶ ἀστρονομικούς, μὲ τὸν διεθνῆ ἐναέριο κώδικα, διάφορα ἐργαλεῖα, ἐπιστημονικὴ βιβλιοθήκη, ἀκουστικούς σωλήνες κτλ.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΙΤΝΑ

Σὰ φίδι τρέχει καὶ σφυρὰ κι' ἀχνίζει τὸ πύρινο ποτάμι σου μ' ὀρμή, καὶ τὸ χαμὸ μὲ τὴ φωτιὰ σκορπίζει στὸ χιονισμένο πρᾶ σου κορμί.

Μὲ σπῖθες καὶ καπνοὺς ὅλο κυλάει ἐκεῖ πού ἡ βλάστηση εἶναι γελαστή, καὶ μύριες πράσινες ζωὲς λιγάνει καὶ καταστρέφει ἡ λάβα ἡ κοχλαστή.

Μὲ φρίκη, ὦ Αἷτνα, σκέπτομαι τὸ χέρι, τὸ χέρι τὸ δικό σου τὸ πυρὸ, πού σὺρθη σὰ δρεπάνι καὶ μαχαίρι κι' ὅτι ἤβρε μπρός του, τᾶφησε νεκρό.

Τάχα πημένα μου γνωστὰ σπιτάκια μὲ τίς κληματσέκαστες ἀλλές, δὲν τὰ λυτήθη, κι' ἔχασαν παιδάκια χιλιάδες καὶ πουλάκια τίς φωλιές...

(Ἀπὸ τὴν τελευταία ἐκφῆση) ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΜΑΣ

Χιόνια παντοῦ. Στὰ μαλλιά, στὸ μουστάκι, στὸ μούσι. Ψηλὸς, ἀρχοντικός. Τὸν βλέπαμε νᾶρχεται πάντα μὲ τὸ μπαστουίνι του, περπατώντας ἀργὰ-ἀργὰ, λίγο σκυφτός.

Περιμέναμε μὲ ἀνηπομονησία τὸ μάθημα τῶν Μαθηματικῶν, γιὰ νᾶρθῃ νὰ μᾶς διδάξῃ. Τὸ ἀνιαιρότερο μάθημα — γιὰ ὅσους δὲν εἶχαν τὴν κλίση — αὐτὸς μᾶς τόκανε εὐχάριστο, τερπνὸ. Πῶς τὸ κατάφερνε; Ἦταν τὸ μυστικό του... Ἀρχίζε πρῶτα μὲ ἱστορίες κι' ἀκολουθοῦσε τὸ μάθημα ἰδιόρρυθμο.

— Σκεφθῆτε, μᾶς ἔλεγε, ἂν εἶχατε 800 δραχμὲς κι' ἔπρεπε νὰ τίς πᾶτε στὴν Τράπεζα πρὸς τέσσερα τὰ ἑκατό. Πόσα θὰ πάρετε τὸ χρόνο; Θὰ κάθεστε νὰ μετράτε: Τὰ 100 θὰ μᾶς δώσουν 4, τὰ 200 8, τὰ 300 12 καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐγὼ θὰ σᾶς μάθω τὸ μυστικό. Θὰ πολλαπλασιάσετε τὰ 800, δηλαδή τὸ κεφάλαιον, ἐπὶ τὸ ἐπιτόκιο — τὸ 4 — καὶ θὰ διαιρέσετε διὰ 100. Ἔτσι βρίσκετε 32 δραχμὲς πού εἶναι ὁ τόκος πού θὰ πάρετε.

Ἔτσι ὅλα τὰ προβλήματα τοῦ τόκου, ἡ μέθοδος τῶν τριῶν, ἡ σύνθετος μέθοδος τῶν τριῶν, ἡ τετραγωνικὴ ρίζα, ἔγιναν παιχνίδια στὰ χέρια μας. Καὶ ἡ πιὸ ἀμελής, καὶ ἡ πιὸ κουτὴ, στὰ Μαθηματικά ἦταν καλὴ μαθήτρια, γιατί ὁ καλὸς μας καθηγητὴς δὲ μᾶς ἄφινε καμμιά ἀπορία πού νὰ μὴ τὴν διαλύσῃ. Ἦξερε τὸ μυστικὸ νὰ ἀπλοποιῇ τὰ πιὸ σύνθετα, νὰ εὐκολύνῃ τὰ δυσκολώτερα.

Μὰ κάποια μέρα, μᾶς ἤρθε μιά ἐξοδησὴ κακὴ: Ὁ καθηγητὴς μας θὰ ἔπαυε νὰ διδάσκῃ στὰ κορίτσια. Θὰ περιοριζόταν μονάχα στὰ μαθήματα τοῦ Γυμνασίου. Τὴν τελευταία μέρα μᾶς ἤρθε γιὰ τὸ μάθημα. Μιά στιγμὴ, μᾶς εἶπε κάτι γιὰ τὴν καινούρια του θέσῃ. Καὶ τότε συνέβη μιά σκηνὴ πού ἀκόμα, ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια, δὲν μπόρεσα νὰ ἐξηγήσω:

Ὅλες οἱ μαθήτριες ἄρχισαν τὰ κλάματα. Τὰ δυὸ πρῶτα θρανία ἔκαμαν τὴν ἀρχή. Οἱ ἄλλες τίς κοίταξαν μιά στιγμή σὰν ξαφνιασμένες κι' ἄρχισαν ὕστερα κι' αὐτές. Σὲ λίγο τίς μιμήθηκε καὶ ἡ δική μου πλευρά. Κι' ἦταν ἕνα θέαμα τόσο κομικὸ — παρ' ὅλα τὰ δάκρυα, ἀληθινὰ ἢ ψεύτικα πού χυνόταν — ὥστε ὁ καθηγητὴς κι' ἐγὼ — οἱ μόνοι ψυχραῖμοι — ἀρχίσαμε τὰ γέλια.

— Μήπως σᾶς εἶπε κανεὶς πὼς ἔχω σκοπὸ νὰ πεθάνω, καὶ κλαῖτε ἔτσι, κορίτσια; φώναξε ὁ καθηγητὴς. Δὲν ἔχω τέτοιο σκοπὸ. Θὰ διδάξω στὸ Γυμνάσιο, καὶ θὰ ἐξακολουθῶ νὰ σᾶς βλέπω καὶ θὰ ἐξακολουθήσετε νὰ μὲ βλέπετε. Ποῦ εἶναι τὸ λυπηρό;

Μιλὰ. Τὰ δάκρυα στέγνωσαν, τὰ ματηγία κρύφτηκαν καὶ τὸ μάθημα συνε-

χίσθηκε μὲ ἡρεμία. Ὁ καθηγητὴς πῆγε στὸ ἀπέναντι Γυμνάσιο, δὲν ξαναῆρθε νὰ διδάξῃ στὰ κορίτσια. Οἱ μαθήτριες ἔφυγαν, σκόρπισαν, παντρεύτηκαν. Πέρασαν χρόνια πολλά... Καὶ ὡς σήμερα, προσπαθῶ μάταια νὰ βρῶ μιά ἐξήγηση σ' ἐκείνη τὴν κομικοτραγικὴ σκηνή. Γιατὶ ἔκλαιγαν οἱ συμμαθήτριάς μου; Γιατὶ θὰ χάνανε τὸν καθηγητὴ; Μὰ ὡς σήμερα ζῇ, κατάλευκος πάντα, κυρτωμένος, μὲ τὸ αἰώνιο μπαστουίνι του... Ἐκλαιγαν ἴσως ἀπὸ ζήλια, πού ἄλλοι θὰ χαίρονταν τὴν ὁμορφὴ καὶ τερπνὴ διδασκαλία του;

Ἡ μήπως ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία ἦταν μιά θεατρικὴ σκηνὴ προπαρασκευασμέ-

νη, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ συγκινήσῃ τὸν καθηγητὴ καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ μείνῃ σ' ἐμᾶς, στὴν τάξη μας;

Μυστήριο ἄλυτο ἴσαμε σήμερα...

ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΡΗΤΑ

Ἄν ὁ ψωροφαντασμένος Κοροιδεύεται, τὸ ἀξίζει. Περπατᾷ σὰ χορτασμένος Κι' ἡ κοιλία του γουργουρίζει.

Κάνει τὸ μεγαλουσιάνο, Τὸ κεφάλι του ψηλώνει, Καὶ θαρρεῖ πὼς βλέπει διάνο Χωρὶς λόγο νὰ φουσκώνη.

CHEF

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

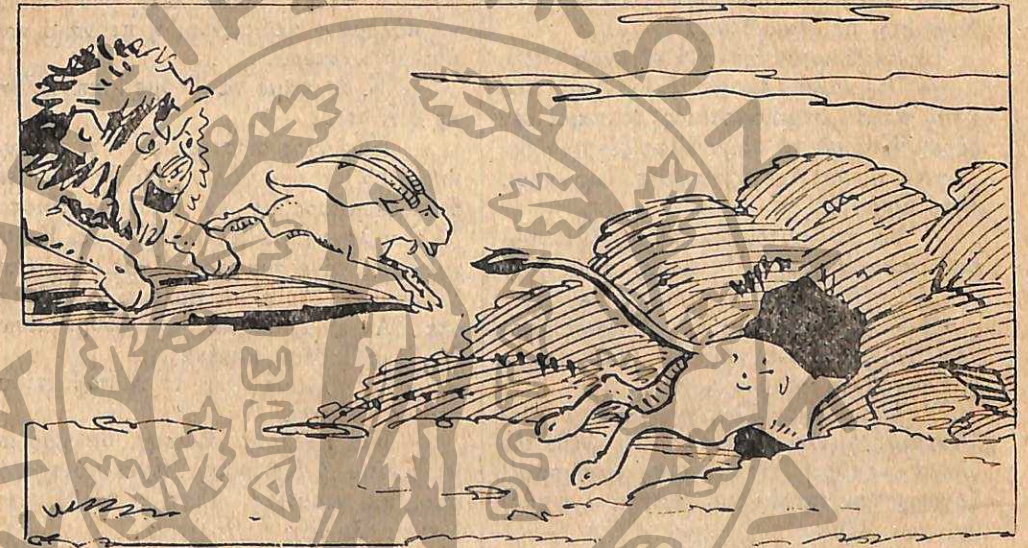
[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΒ'.

Καλὰ λένε πὼς τὸ ἕνα κακὸ φέρνει τᾶλλο. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη φάνηκε ἀπὸ μακριὰ ἕν' ἀγρίομ σὰν τράγος, μὲ πολὺ μεγάλα κέρατα.

— Ἡ δυστυχία ὅμως δὲν μᾶς ἐμποδίζει καὶ νὰ πεινάμε, εἶπε ὁ πεσμένος βασιλιάς. Αὐτὸ τὸ τραγόπουλο, σὲ μιά μεγάλη ἀπλάδα, μοῦ φαίνεται πὼς θὰ ἔκανε πολὺ ὠραία φιγούρα στὸ τραπέζι μας.

— Νὰ τὸ φᾶς μονάχος σου, ἀποκρίθηκε ἡ πρόων βασιλίτσα, γιατί ἐγὼ δὲν ἔχω καθόλου ὄρεξη. Κι' ὁ Ἀλφόνσος, γιὰ τιμωρία, θὰ μείνῃ σήμερα νηστικός. Ὁ Ὁσκάρ κυνήγησε τότε τὸν ἄγριο τράγο, νὰ τὸν φάῃ μονάχος του. Ἀπὸ τὸ φόβο του, τὸ ζῶο χώθηκε σὲ μιά τρύπα ἀνάμεσα σὲ δυὸ βραχίδια. Μὰ δὲν

τὴ γλύτωσε: Ἡ τρύπα χωροῦσε καὶ τὸν Ὁσκάρο. Μπήκε λοιπὸν ξοπίσω ἀπ' τὸν τράγο, τὸν ἔφτασε καί, ὡς πού νὰ πῆς κίμνο, τὸν κατάπιε.

Ἄλλα — μεγάλη συμφορὰ!

Τὰ κέρατα τοῦ τράγου σκάλωσαν στὰ δόντια τοῦ λιονταριοῦ κι' ἐξεῖχαν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κι' ἀπὸ τᾶλλα τοῦ στόματος σὰν τοὺς χαυλιόδοντες τοῦ ἐλέφαντα! Μὲ τὴ διαφορὰ μόνο πὼς τοῦ ἐλέφαντα οἱ χαυλιόδοντες βγαίνουν πρὸς τὰ κάτω, ἐνῶ τοῦ Ὁσκάρο κοίταζαν πρὸς τὰ πάνω, κατὰ τὸν οὐρανό! Τοῦ κάκου ὁ καιόμενος ἀγωνίστηκε νὰ ξεμπλέξῃ αὐτὰ τὰ κέρατα καὶ νὰ καταπιῇ τὸν τράγο ὁλόκληρο. Ἀδύνατο!

Ἐβαλε τότε κάτι ξεφωνητὰ, πού ξεσήκωσαν ὅλα τὰ ζῶα τῆς ἐρήμου.

— Τί ἔπαθε πάλι ὁ πρόων βασιλιάς μας; ἔλεγαν μὲ ἀπορία.

Κι' ἔτρεχαν νὰ ἰδοῦν, τουλάχιστο ἀπὸ μακριὰ...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΠΩΣ ΠΟΛΕΜΟΥΝ

Δ Ι Η Γ Η Μ Α

Στο φίλο Γ. Π., που του χρωστώ αυτή τη διήγηση, ζητώντας συγγνώμη, αν δεν μπόρεσα να τη γράψω όσο ωραία και παραστατικά μου την είπε.

Εκείνο το βράδυ, — το πρώτο δροσερό του φθινοπώρου, — σμίξανε κι' οι τρεις σε μια ταβέρνα, εκεί κοντά στον "Αη-Δημήτρη του Ψυρρή. Ο Κώστος πήγε με το Γιάννη και βρήκανε, μονάχο σ' ένα τραπέζι της αλής, το Μιχάλη που περίμενε το Νάσο. Πέρασε όμως δλάκερη ώρα, χωρίς να φανή αυτός. Οι τρεις φίλοι έτρωγαν κοκορέτσι, κουτόπιπιναν καινούργια ρετσίνα, άκουγαν τη λαντέρνα και ρωτιούνταν για τον τέταρτο: Τι έγινε, καλέ, ο Νάσος; Σ' αυτή την ταβέρνα ήταν ταχτικός. Μέσα ή έξω, εκεί τον έβρισκαν κάθε βράδυ. Και το παιδί τους είπε πως ψές ακόμα γλέντησε με κάτι «ξένους», ως που πέρασε το περίπολο και τους είπε να κλείσουν.

— Μά τι ξένοι ήταν αυτοί; ρώτησε ο Κώστος.

— Δικοί μας ξένοι, αποκρίθηκε το παιδί. Κάνε Νησιώτες, κάνε Μακεδόνες, δέν τους κατάλαβα.

— Άκου κουθέντες! μισοθύμωσε ο Μιχάλης. Ξένοι, λέει, δικοί μας! Και κάνε Νησιώτες, κάνε Μακεδόνες! Μά ξέρεις, παιδί μου, τί διαφορά είναι από Νησιώτη σε Μακεδόνα;

Το παιδί κοκκίνησε για τη γκάφα του.

— Έ, καλά, έκαμε ο Γιάννης, που ήταν πάντα συμβιβαστικός: το παιδί δέν ξέρει. Και με το «δικοί μας ξένοι» ήθελε να πη πως δέν ήταν ούτε Έγγλέζοι, ούτε Φραντζέσκοι.

— Μά κι' αυτοί δικοί μας είναι τώρα! αποκρίθηκε ο Μιχάλης, που ήταν με την «Αν-νάντα», όπως τώλεγε.

Οι άλλοι γελάσανε και το παιδί απομακρύνθηκε, κατακόκκινο και πειραγμένο, σά να γελοῦσαν μ' αυτό.

Σε λίγο, ένας άλλος γνώριμος, ο κύρ-Αντρέας ο μαραγκός, που οι νέοι τον έλεγαν «κύρ» γιατί ήταν μεσόκοπος, ζύγωσε την παρέα και, κάπως λυπημένα, τους είπε:

— Καλησπέρα, παιδιά... Τά μάθατε λοιπόν;

— Όχι, κύρ-Αντρέα: τί τρέχει;

— Ο Νάσος...

— Τι; πέθανε;!

— Καλύτερα να πέθαινε!

— Μπά;... Έκλεψε; σκότωσε;

— Όχι. Σήμερα το πρωί έφυγε για το Κίνημα.

— Αϊ στο διάβολο! φώναξε ο Μιχάλης: μάς έκλεψε το αίμα!... Έ, και πως πήγε στο Κίνημα; έκαμε κανένα κακό;

— Άσε μας, κύρ-Αντρέα, να ζής! πρόσθεσε κι' ο Γιάννης.

Ο κύρ-Αντρέας κούνησε το κεφάλι του και τράβηξε κατά την πόρτα χωρίς λέξη. Ήταν, ως φαίνεται, αντίθετος της «Αν-νάντας» αυτός, κι' είχε την ιδέα πως ο Νάσος πήρε λεφτά για να προδώσει. Κρίμας το παιδί που φαινόταν καλό και γενναίο! Το πήραν στο λαιμό τους οι «παπαγάντες»...

Οι άλλοι, που φρονούσαν διαφορετικά, κοιτάχτηκαν λίγες στιγμές αμίλητοι. Τέλος, ο Κώστος άδειασε το ποτήρι του και, μισό στ' άστεϊα, μισό στα σοβαρά, έπρόφερε:

— Πάμε και μεις, παιδιά;

— Να κοιμηθούμε; ρώτησε ο Γιάννης, κάνοντας πως δέν κατάλαβε.

— Μά δέν είπα για τον κύρ-Αντρέα, εξηγήθηκε σοβαρώτερα τώρα ο Κώστος: είπα για το Νάσο... Πάμε και μεις εκεί που πήγε αυτός;

— Δέν είναι άσχημη ιδέα, είπε απλά ο Μιχάλης. Να σάς πω την αλήθεια, πεθύμησα λίγο πατιρντί... Κρέσνα όμως και Τζουμαγιά: όχι Μπιζάνι.

— Νάχουμε και το νοῦ μας! πρόσθεσε γελώντας ο Γιάννης.

— Σωστά λέω, εξακολούθησε ο Μιχάλης. Πολιορκίες, καρτέρια, караулия, δέ μάρεσουνε μένα. Θέλω γιουρούσι κι' όλο μπροστά!

— Και ποιανού, άρέσουν οι πολιορκίες; είπε ο Γιάννης. Γιουρούσι κι' άγιος ο Θεός!... Μά λέτε, βρέ παιδιά, να πολεμάνε κεί-πάνου, ή περνά ο καιρός με καρτέρι;

— Έ, άς πάμε να ιδούμε! αποκρίθηκε ο Κώστος.

— Να λόγος σωστός! φώναξε ο Γιάννης. Πάμε να ιδούμε. Από δω βέβαια δέ μπορούμε να μάθουμε τίποτα: Άλλοι λένε έτσι, άλλοι αλλιώς. Καθένας όπως τότε συμφέρει. Πάμε λοιπόν και βλέπουμε: Άν είναι πόλεμος, καθόμαστε. Άν είναι σάχλα, γυρίζουμε πίσω. Δέ θά μάς δέση κανένας.

— Θά βρούμε και το Νάσο! πρόσθεσε ο Γιάννης.

— Και πολλούς άλλους θά βρούμε κεί! είπε ο Κώστος. Έχει φύγει κόσμος και ντουινιάς. Γιατί τί τά θέλετε! β,τι κι' αν λέη ή Πολιτική...

— Άστε τη τώρα την Πολιτική... για τους πολιτικούς, τον έκλεψε συμβουλευτικά ο Μιχάλης. Έμεις δέν τη ξέρουμε αυτή την κυρία. Γίνεται πόλεμος; Πολεμάνε και Ρωμιοί; Πήγε κι' ο Νάσος; Μας φτάνει. Δέ θέλουμε τίποτ' άλλο. Θά πάμε και μεις!

— Μιλάτε σοβαρά; ρώτησε ο Γιάννης.

— Όχι παίζουμε! αποκρίθηκε ο Κώστος.

— Άιντε λοιπόν! Στόνομα του Θεού!

— Αύριο κιόλας!

— Αύριο!... Μπορεί να προφτάσουμε και το Νάσο... Παιδί! φέρε μιά όκά!

— Άναψε το γλέντι. Τά τρία παλλι-

κάρια, που τους χαμογελούσε το ποτήρι το «πατιρντί», γνώριμο σ' αυτά από το 1912 και το 1913, ήπιαν, τραγουδούσαν και χόρεψαν λεβέντικα με τη λαντέρνα. Έπειτα ξανακάθισαν ζαλισμένοι και, μ' ανοικτά μάτια, άρχισαν να κάνουν όνειρα πολεμικά... Το κοκορέτσι, που ψηνόταν όλοένα εκεί κοντά στην πόρτα της αλής, ανέβαζε άσπρους καπνούς, άτελείωτους, που πυκνώνουνταν στην ύγρη κι' άκίνητη ατμόσφαιρα της φθινοπωρινής βραδιάς, σάν ένα σύννεφο, σάν ένας μισοδιάφανος πέπλος. Πισω από τον πέπλο αυτό, τά τρία παλλικάρια έβλεπαν τώρα όλο μάχες: άλλά, — νάχουμε και το νοῦ μας, — μάχες όπως τις ήξεραν και τις έννοῦσαν αυτοί: Φλάμπουρα περήφανα, μουσικές, σάλπιγγες, ταμπούρα, λόγγες στο ξέφωτο, στον ήλιο, στο φανερό, και γιουρούσι μπροστά, όλο μπροστά...

* *

Όταν, την άλλη μέρα, ανταμώθηκαν με το Νάσο, στο βαπόρι που θά τους πήγαινε στη Θεσσαλονίκη, τον χαιρέτισαν έτσι:

— Χώ! χώ!... Ή τάν ή επί τάν! Κι' Νάσος αποκρίθηκε:

— Χώ, χώ!... έρχόσαστε και σεις; Μωρέ, κυνήγι που θά φάνε πάλι!...

— Όστε γίνεται πόλεμος εκεί-πάνου;

— Άκου, λέει! άμέ τί γίνεται; Άς είναι όμως, τώρα θά γίνη καλύτερος με σάς...

Γιατί ο Νάσος, ο Άθηναίος, τους ήξερε καλά και τους τρεις. Ο Γιάννης ήταν Μωραΐτης, ο Κώστος Ρουμελιώτης κι' ο Μιχάλης Νησιώτης. Με τους δυό πρώτους τον είχαν ένώσει οι κοινές περιπέτειες των πολέμων. Άλλά και του Μιχάλη τανδραγαθήματα τά είχε μάθει στην Άθήνα απ' άλλους φίλους συμπολεμιστές. Πόσες φορές δέν τά είπαν κι' οι τέσσερις στην ταβέρνα εκείνη του Ψυρρή, όπου ανταμώνουνταν τά βράδια, ύστερ' από την εργασία της ημέρας! Γιατί όλοι εργαζόνταν στην Άθήνα. Ο Νάσος ήταν υπάλληλος σ' ένα καπελλάδικο, ο Γιάννης κι' ο Κώστος έκοβαν καφέ σε δικό τους μαγαζάκι, που τάφιναν τώρα σταδέλφια τους.

Κι' ο Μιχάλης ήταν χτίστης. Θά την ξανάβλεπαν εκείνη την ταβέρνα; Θά μαζεύουνταν πάλι εκεί, στην αλή που ψήνουνταν το κοκορέτσι κι' έπαιζε ή λαντέρνα, οι τέσσεροι, να τά λένε; Ποιος ξέρει! Πόλεμος ήταν αυτός. Πόλεμο είχαν «πεθυμήση». Και να πεθυμή κανένας «λίγο πόλεμο», δέν είναι το ίδιο σά να πιθυμή «λίγο πεπόνι», όπως έλεγε κι' ο Γιάννης...

Έφτασαν στη Θεσσαλονίκη και κατατάχτηκαν.

— Έ, πότε για το μέτωπο; ρωτούσαν από την πρώτη μέρα.

— Καλά ντέ, μη βιάζεστε! τους άπαντούσε ο λοχίας τους. Σταθήτε πρώτα να γυμναστήτε λιγάκι.

— Μά έμεις είμαστε γυμνασμένοι... Και στον πόλεμο μάλιστα!

— Ναί, μά τώρα δέν είναι εκείνα που ξέρετε. Έδώ πολεμάνε αλλοιῶτικα... Πρέπει να μάθετε πολλά πράγματα. Και πρώτα-πρώτα να φυλάγεστε από τέροπλάνα.

— Ά, ναί! Ξεχάσαμε τέροπλάνα. Στα Δώδεκα δέν είχαμε τέτοια κολούθια... Μά τί κάνουν τέροπλάνα;

— Ρίχνουν κουφέτα... Τι θέλετε να κάνουν;

— Έ, και πως να φυλαχτούμε από κουφέτα που πέφτουν από τον ουρανό; Όποιον πάρη ο Χάρος!

— Όχι, δέν είν' έτσι! Άμα βλέπετε, παιδιά, αεροπλάνα, θά σκορπίζετε εύθους. Να μη σάς βρίσκη ή μπόμπα μαζεμένους σ' ένα μέρος. Ή, αν είστε κοντά στο χαράκωμα, θά χώνεστε μέσα... Άς είναι, αυτά θά τήκούσετε και στη θεωρία...

— Δέ βαρύνεσαι, κύρ λοχία! Όποιον πάρη ο Χάρος!

— Ά, για να σάς πω! να τήφισετε αυτά. Όλοι έτσι λέτε: «Όποιον πάρη ο Χάρος». Σά να μην υπήρχε προφύλαξη και φρόνηση και σωτηρία. Να μού κάνετε τη χάρη νάκούτε τί σάς λένε οι άνωτέρω. Παλλικαρισμοί δέν χρειάζονται παρά στην ώρα τους. Το καταλάβατε; Το χρέος του στρατιώτη δέν είναι μόνο να πολεμά γενναία, σά λιοντάρι, αλλά και να προφυλάγεται φρόνιμα, σάν το φίδι, για να πολεμήση δά.

Έχει χάζι να μη θέλετε και σεις χαρακώματα, σάν τους άλλους! Και βέβαια που δέ θέλουμε χαρακώματα!... Την άκούσαμε δά την τελεταία σας έφεύρεση... Άκούς εκεί που θά κρυβόμαστε μεις στο χώμα! Τι φίδια μάς λένε και λιοντάρια, που θά μάς κάμετε τυφλοπόντικους;...

— Έ, μά δέ θά πάμε καλά! Άν ήρθατε με τέτοια μυαλά, να γυρίστε στην Άθήνα!... Ξέρετε, έδω δέν είμαστε μονάχοι μας, να κάνουμε του κεφαλιού μας. Είναι και Γάλλοι. Χρειάζεται οπαοή και πειθαρχία. Δέν μπορεί να κάνη καθένας δ,τι θέλη. Παρεξηγιέται κιόλας.

— Καλά ντέ! μη θυμώνης, κύρ-λοχία. Άς πάμε πρώτα στο μέτωπο και βλέπουμε. Άν θέλω εγώ δηλαδή να σκοτωθώ, μπορεί να μ' έμποδισή κανένας; Κι' αν δέν μού χρειάζεται χαράκι για να πολεμήσω, θά με χώση κανένας με το στανιό; Άλλο θεωρία κι' άλλο πράξη. Θακούσουμε τη θεωρία σου, μ' άμα έρθη ή ώρα για πράξη, θά κάμω δ,τι μάς λένε το μυαλό κι' ή καρδιά μας.

(Άκολουθεί)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ύπό HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια από το προηγούμενο — ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Ένας σκλάβος που επαναστατεί
Άς άφίσουμε λίγο τον Τόμ, για να παρακολουθήσουμε τις περιπέτειες άλλων προσώπων αυτής της ιστορίας.

Ένα συνεφιασμένο δειλινό, κάποιος ταξιδιώτης κατέβαινε απ' τ' άλογο του στην πόρτα ενός ξενοδοχείου στο χωριό Ν. της πολιτείας του Κέντουκυ. Διάφοροι άνθρωποι ήταν μαζεμένοι στην τραπέζαρία, για να φυλαχτούν από την κακοκαιρία που βασίλευε έξω.

Ο ταξιδιώτης ήταν κοντός και γεμάτος, στρογγυλοπρόσωπος και καλοντυμένος. Το παρουσιαστικό του είχε κάτι το κωμικό και το άσυνήθιστο. Φρόντιζε πολύ για την όμπρέλλα του και τη βαλίτσα του, και στο τέλος κάθισε στην πιό ζεστή γωνιά της τραπεζαρίας.

Τ' είν' αυτό; ρώτησε σε λίγο τον γείτονά του, δείχνοντας μιά άγγελία κολημένη στον τοίχο, που τη διάβαζαν κάμποσοι πελάτες.

— Ή επικήρυξη ενός σκλάβου, του άπάντησε.

Ο κ. Ουΐλσον (έτσι ονομαζόταν ο γέρος υπατιρής) έβαλε τά ματογυάλια του και διάβασε:

«Ο υποφαινόμενος δηλώνει, ότι του-φυγε ο σκλάβος του Γιώργης. Έγος έξη πόδια, χρώμα άρκετά ανοιχτό, μαλλιά καστανά και κατσαρά. Είναι έξυπνος, ξέρει άνάγνωση και γραφή, μιλάει καλά. Έως προσπαθήσει να περάσει για άσπρος. Στο δεξί του χέρι έχει σημάδι το γράμμα Η με καμμένο σίδερο»

«Τετραχσία δολλάρια σ' όποιον θά μού τον φέρε ζωντανό κι' άλλα τόσα σ' εκείνον, που θά μού αποδείξει πως τον σκότωσε».

Ο κ. Ουΐλσον διάβασε την άγγελία δολιχαγής ψιθυριστά, σά νάθελε να τη μάθει απ' έξω. Ο γείτονάς του μουρμούρισε:

— Να τον πάρει ο διάβολος! Έχει τέτοιο σκλάβο και τον κάνει να φεύγει! Αυτά τά πράγματα είναι ντροπή για το Κέντουκυ.

— Άλήθεια! είπε ο ξενοδόχος που έμπαινε εκείνη τη στιγμή.

Οι δικοί μου οι σκλάβοι δέ μού φεύγουν ποτέ, εξακολούθησε ο άλλος. Άμα όμως τους μεταχειρίζεσαι σά σκυλιά, θά σου φερθούν κι' αυτοί σά σκυλιά!

Μού φαίνεται πως έχετε δίκιο, είπε ο κ. Ουΐλσον. Το παιδί αυτό θά είναι πρώτης γραμμής. Το ξέρω, γιατί έχει εργαστεί στο εργοστάσιό μου κάμποσα χρόνια κι' ήταν ο καλύτερός μου εργάτης. Έχει κάνει μιά έφεύρεση για να κόβουν το καννάβι, ένα ευφύεστατο μηχανή-

νημα, κι' ο άφέντης του έχει το δίπλωμα.

— Βέβαια, ο άφέντης έχει το δίπλωμα και βγάζει ένα σωρό παράδες, και τον κακομοιρή τον έφευρέτη τον έχει σάν παλιόσκυλο. Άχ, αν τον είχα στα χέρια μου, θά τοῦτρωγα το μάτι!

— Μην τά λέτε αυτά! πετάχτηκε ένας άλλος πελάτης από το πλαϊνό τραπέζι. Οι μαῦροι που είναι έξυπνοι, είναι πάντα και άνοπόταχοι. Αυτοί φταίνε, αν τους μεταχειρίζονται σκληρά.

Η συζήτηση κόπηκε από τον έρχομό ενός άμαξιού, που τ' οδηγούσε ένας καλοντυμένος άνθρωπος. Ένας μαῦρος δηρρέτης ήταν μέσα.

Ο ξένος μπήκε μέσα, χαιρέτησε τους πελάτες εύγενικά, έγραψε στο βιβλίο του ξενοχείου τ' όνομα Χάρρυ Μπότλερ κι' άρχισε να διαβάει αδιάφορα την άγγελία.

Τζίμ, είπε στον δηρρέτη του, μού φαίνεται πως συναντήσαμε ένα πρόσωπο που έμοιαζε μ' αυτόν.

— Ναί, Μάσσα, αποκρίθηκε ο Τζίμ. Άλλά για το σημάδι στο χέρι, δέν είμαι βέβαιος.

Ο ξένος, ζήτησε από τον ξενοδόχο να του ετοιμάσει ένα ξεχωριστό δωμάτιο, γιατί είχε κάτι να γράψει. Ο ξενοδόχος τσακίστηκε να τον περιποιηθεί, και στο μεταξύ ο ξένος έπιασε κουθέντα με τον γείτονά του.

Ο εργοστασιάρχης κ. Ουΐλσον δέν έπαυε να κοιτάζει τον ξένο με περιέργεια κι' άνησυχία. Του φαινόταν πως κάπου τον είχε συναντήσει, αλλά δέ θυμόταν που και πότε. Τέλος, φάνηκε σά να θυμήθηκε και κοίταξε τον ξένο με τόση έκπληξη και τρόμο, ώστε εκείνος σηκώθηκε και τον πλησίασε.

— Ο κύριος Ουΐλσον, αν δέ γελιέμαι; Συγγνώμη, που δέ σάς είδα άμέσως. Με γνωρίζετε, δέν είν' έτσι; Χάρρυ Μπότλερ, από την Ουάκλάντ!

— Ναί... ναί, κύριε! αποκρίθηκε ο κ. Ουΐλσον με κάποιο δισταγμό.

— Τζίμ, το νοῦ σου στις βαλίτσες, φώναξε με προσποιητή άδιαφορία ο ξένος. Έστερα γύρισε στον κ. Ουΐλσον:

— Κύριε Ουΐλσον, θά ήμουν εύτυχής, αν μπορούσα να μιλήσω μαζί σας στο δωμάτιό μου, για κάποια υπόθεση.

Ο κ. Ουΐλσον τον άκολούθησε, κι' όταν έφτασαν στην κάμαρά του, ο ξένος κλείδωσε την πόρτα κι' έχωσε το κλειδί στην τσέπη του.

— Γιώργη! του είπε ο κ. Ουΐλσον.

— Ναί, εγώ είμαι, αποκρίθηκε ο νέος.

— Δέν μπορούσα να πιστέψω τά μάτια μου.

— Φαίνεται πως είμαι καλά μασκαρεμένος, είπε ο Γιώργης χαμογελώντας. Έδαψα τά μαλλιά μου μαῦρα και πέρα-

σα τὸ δέρμα μου μὲ φλούδα καρυδιάς, γιὰ νὰ γίνει σκοῦρο. Ἐλπίζω νὰ μὴ γνωρίζουμαι πιά.

— Γιώργη, εἶν' ἐπικίνδυνον τὸ παιγνίδι πὺλτζις. Ἐγὼ δὲ θὰ σοῦ τὸ συμβούλευα.

— Ἄν τὸ χάσω τὸ παιγνίδι, θὰ εἶμαι μόνον ἐγὼ ὑπεύθυνος.

— Ὁ κ. Οὐίλσον περπατοῦσε πάνω-κάτω στὸ δωμάτιο φοβισμένος. Ὑστερὰ σταμάτησε καὶ ρώτησε:

— Δηλαδή, Γιώργη, ἐφυγες ἀπὸ τὸν ἀφέντη σου, ἀψηφώντας τοὺς νόμους τῆς πατρίδας σου;

— Τῆς πατρίδας μου! Κι' ἔχουμε πατρίδα ἐμεῖς οἱ σκλάβοι; Πατρίδα μας θὰ εἶναι μόνον ὁ τάφος κι' εὐχόμαι νὰ πάω ἐκεῖ μὴ ὥρα νωρίτερα.

— Μὴ μιλάς ἔτσι, παιδί μου. Ἡ θέση σου βέβαια ἦταν δύσκολη, ὁ ἀφέντης σου ἦταν σκληρὸς ἀπέναντί σου. Ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ φύγεις, χειροτερεύεις τὴ θέση σου καὶ κινδυνεύεις ἀκόμη περισσότερο.

— Ὅλους τοὺς κινδύνους εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ τοὺς περάσω. Ἐχω ἔπλα μαζί μου.

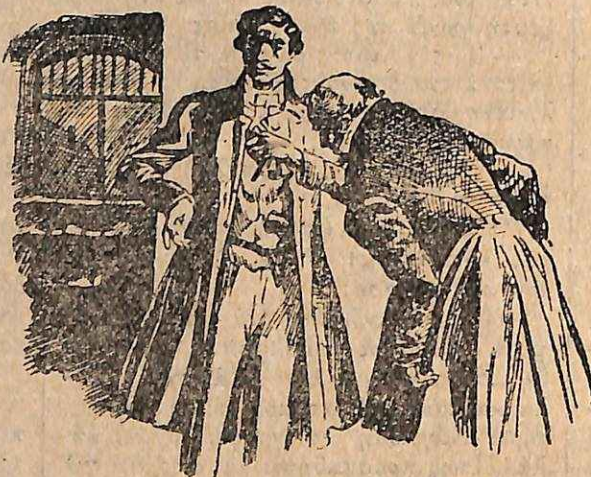
Κι' ἀνοίγοντας τὸ γελέκο του, ἔδειξε δύο πιστόλια κι' ἓνα στυλέτο.

— Στὰ Νότια δὲ θὰ μὲ πάνε! ἐξακολούθησε. Κι' ἂν δὲ μπορέσω νὰ κάμω ἄλλοιως, θὰ κάμω ὥστε νὰ μοῦ δώσουν δύο μέτρα χῶμα στὸ Κέντουκυ. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ιδιοκτησία πὺλτζις μου.

— Γιώργη, Γιώργη, πρόσεξε καλά, γιατί οἱ ιδέες σου εἶναι ἐπικίνδυνες, πολὺ ἐπικίνδυνες. Σὰν ἄνθρωπος πὺλτζις σ' ἀγαπῶ, χρωστῶ νὰ σὲ εἰδοποιήσω, ὅτι πρέπει νὰ σκέπτεσαι πύλτζις.

— Μὰ γιὰ σταθῆτε, κύριε Οὐίλσον, εἶπε ὁ Γιώργης, ἀφοῦ κάθισε ἀντίκρου στὸν ἐργαστασιάρχη. Δὲν εἶμαι ἄνθρωπος κι' ἐγὼ ὅπως καὶ σεῖς, ὅπως καὶ κάθε ἄλλος; Κοιτάξτε τὸ πρόσωπό μου, τὰ χέρια μου, τὸ κορμί μου!... Ἀκοῦστε με νὰ σᾶς πῶ, κύριε Οὐίλσον. Πατέρας μου ἦταν ἓνας κύριος, πὺλτζις ἀφέντης τῆς μάνας μου καὶ τ' ἀδελφὰ μου νὰ πουληθοῦν σὰν τὰ σκυλιὰ. Ἐγὼ ἤμουν ὁ τελευταῖος. Ὅταν μὲ πουλοῦσαν, ἡ μάνα μου ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὴν πουλήσει κι' αὐτὴ μὲ μένα. Τῆς ἔδωσε μὴ κλωτσιὰ κι' ἡ μόνη ἀνάμνηση πὺλτζις ἀπ' αὐτὴν, εἶναι οἱ θλιβερὲς τῆς φωνές, πὺλτζις ἔδωκε ὅταν μ' ἔπερναν. Τὴν ἀδελφὴ μου τὴν ἀγόρασε ὕστερα ὁ ἀφέντης μου κι' ἔδλεπα μὲ τὰ μάτια μου νὰ τὴν δέρνουν καὶ νὰ τὴν κακομεταχειρίζονται. Στὰ τελευταῖα τὴν ἀλυσόδεσαν καὶ τὴν ἔστειλαν στὴ Νέα-Ὀρλεάνη. Ὅποτε τὴν ξαναεἶδα πιά. Ἐξῆσα χωρὶς κανεὶς νὰ αἰσθανθεῖ καμμιὰ στοργὴ γιὰ μένα. Πείνασα κι' ἔμεινα γυμνός. Πολλὲς φορές ἀρπαζὰ τὰ κόκαλα ἀπὸ τὸ στόμα τῶν σκύλων, γιὰ νὰ

ξεγελάσω τὴν πείνα μου. Μαστιγώθηκα ἀπείρες φορές. Κι' ὅμως ὅταν ἔχυνα τὰ δάκρυά μου τὴς νύχτες, δὲν ἔκλαιγα γιὰ τὴν μ' ἔδερναν ἢ γιὰ τὴν πεινοῦσα, ἀλλὰ γιὰ τὴν εἶχα χάσει τὴ μάνα μου καὶ τ' ἀδελφὰ μου κι' ἤμουν ἔρημος στὸν κόσμο. Γλυκεῖα κουδέντα δὲν εἶχα ἀκούσει, ὅς τότε πὺλτζις ἦρθα στὸ ἐργαστάσιό σας. Σεῖς, κύριε Οὐίλσον, μοῦ δώσατε θάρρος καὶ μὲ παρακινήσατε νὰ μάθω νὰ διαβάω καὶ νὰ γράφω. Δὲ θὰ τὸ ξεχάσω ποτέ. Ὑστερὰ γνώρισα τὴ γυναῖκα μου, πὺλτζις εἶναι τόσο καλὴ, ἀποκτήσαμε κι' ἓνα παιδάκι κι' ἡ εὐτυχία αὐτὴ ἦταν ἀνέλπιστη γιὰ μένα. Μὰ ὁ ἀφέντης δὲν τὸ ἤθελε αὐτό, ἦρθε καὶ μὲ πήρε ἀπὸ τὸ ἐργαστάσιό καὶ μὲ χῶρισε ἀπ' τὴν γυναῖκα μου καὶ τὸ παιδί μου. Κι' οἱ νόμοι σας τὰ συγχωροῦν ὅλ' αὐτά, ὅλ' αὐτά πὺλτζις ὁ Θεὸς τὰ καταδικάζει. Αὐτοὺς τοὺς νόμους μοῦ λέτε πὺλτζις ἀψηφῶ; Αὐτοὶ εἶναι οἱ νόμοι τῆς πατρίδας μου; Πα-

«Ὁ ξενοδόχος τσακίστηκε νὰ τὸν περιποιηθῇ...» (Σελ. 137, στ. γ')

τρίδα ἐγὼ δὲν ἔχω καὶ ζητῶ νὰ βρῶ. Ἄν καταφέρω νὰ φτάσω στὸν Καναδά, πὺλτζις οἱ νόμοι του μὲ προστατεύουν, ὁ Καναδὰς θὰ εἶναι ἡ πατρίδα μου. Ὁ ἄγωνιστὸς ὡς τὴν τελευταία μου πνοή, γιὰ ν' ἀποκτήσω τὴν ἐλευθερία μου. Μὴ μὲ σταματᾶτε, κύριε Οὐίλσον, γιατί ἄλλη ἐλπίδα δὲ μοῦ ἀπομένει.

Μιλώντας ὁλοένα, ὁ Γιώργης εἶχε σηκωθεί καὶ βηματίζε ζωηρὰ στὸ δωμάτιο. Τὰ φλογερὰ του λόγια καὶ τὰπο-φασιστικὰ του ὕψος νίκησαν καὶ τοὺς τελευταίους δισταγμοὺς τοῦ ἀγαθοῦ γέρου.

— Καλὰ, ὅπως νομίζεις κάμε, εἶπε. Φύγε, παιδί μου, ἀλλὰ κοίταξε νὰ εἶσαι φρόνιμος. Τούλάχιστο κοίταξε νὰ μὴ σκοτώσης κανένα... Ποῦ εἶναι ἡ γυναῖκα σου;

— Ἐφυγε κι' αὐτὴ κι' οὔτε ξέρω ποῦ βρίσκεται... Ὅσα τὴν ξαναεἶδα ἀρ-γε ποτέ, κι' αὐτὴν καὶ τὸ παιδί μου;

— Ἐφυγε κι' αὐτὴ; Ὁ ἀφέντης τῆς ἦταν ὁ καλύτερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

— Κι' οἱ καλύτεροι ἄνθρωποι χρεώ-

νονται καμμιὰ φορά, κι' ὅταν ἔχουν σκλάβους, τοὺς πουλοῦν. Κι' οἱ νόμοι σας, βλέπετε, ἐπιτρέπουν νὰρπαζοῦν τὸ παιδί ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τῆς μάνας.

— Τί μπορῶ νὰ κάμω; εἶπε τὸ γεροντάκι, ψάχνοντας σὺς τσέπες του. Εἶναι ἡ πρώτη φορά πὺλτζις παραβαίνω τὸ νόμο. Πάρε, Γιώργη.

Καὶ τοῦδωσε κάμποσα χαρτονομίσματα.

— Ὅχι, ἀγαπητέ μου, καλέ μου κύριε Οὐίλσον, αὐτὸ πὺλτζις κάνετε μπορεῖ νὰ σᾶς δημιουργήσει ἐνοχλήσεις. Ἐλπίζω νὰ μοῦ φτάσουν τὰ χρήματα πὺλτζις μαζὶ μου.

— Ὅχι, Γιώργη, πὰρ' τα πὺλτζις σου λέω. Τὰ λεφτὰ εἶναι πάντα χρήσιμα καὶ ποτέ δὲν εἶναι περιττά. Πὰρ' τα, παιδί μου.

— Τὰ παίρνω τότε, μὲ τὸν ὄρο νὰ σᾶς τὰ ἐπιστρέψω ἀργότερα. Καὶ τώρα σᾶς χαιρετῶ, κύριε Οὐίλσον. Ἄν μάθετε πὺλτζις μ' ἔπιασαν, νὰ ξέρετε πὺλτζις πέθανα κιόλας.

— Ὅχι, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θὰ τὰ καταφέρεις νὰ σωθῆς, παλλικάρι μου!

— Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ! Μὰ ὑπάρχει γιὰ τοὺς μαύρους Θεός; ἔχουν οἱ σκλάβοι δικαίωμα νὰ ἐλπίζουν στὸ Θεό;

— Ὅχι, ὄχι τέτοια λόγια, παιδί μου! Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπειρη κι' ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸ ἴδιο παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄρθε μὴ μέρα πὺλτζις θὰ λάμπῃ τὸ δίκιο σὰν τὸν ἥλιο.

Ἡ εὐσέβεια κι' ἡ καλὸσύνη τοῦ γέρου ἔκαμαν ἐντύπωση στὸ Γιώργη κι' ἡμέρῃς τὴν ἔξαγριεμένη ψυχὴ του.

Ἐμείναι μὴ στιγμὴ σκεπτικὸς κι' ὕστερα εἶπε:

— Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Δὲ θὰ τὰ ξεχάσω ποτέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Ἐμπόριο πὺλτζις ἐπιτρέπει ὁ νόμος

Ὁ κύριος Χάλεϋ κι' ὁ Τὸμ ἐξακολούθησαν τὸ δρόμο τους, καθένας ἀπορροφημένος σὺς δικές του σκέψεις.

Ὁ Χάλεϋ συλλογιζόταν πόσα χρήματα μποροῦσε νὰ κερδίσει ἀπὸ τὸ μεγαλόσωμο καὶ γερὸ αὐτὸ σκλάβο. Ὑστερὰ ἀράδιασε μὲ τὸ νοῦ του τὰ καλύτερα «κομμάτια» τοῦ κοπαδιοῦ του καὶ λογάρισε τί μποροῦσε νὰ κερδίσει ἀπὸ καθένα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὁ Τὸμ εἶχε στὸ νοῦ του κάτι λόγια ἐνὸς παλιοῦ βιβλίου, πὺλτζις πάντα τοῦ εἶχαν κάνει ἐντύπωση: «Πρόσκαιρη ἢ ζωὴ σ' αὐτὴ τὴ γῆ κι' ἡ κατοικία σας ἐφήμερη. Ζητήσετε τὴν ἄλλη, τὴν αἰώνια κατοικία». Τὰ λόγια αὐτὰ ἀντηχοῦσαν σὰν παρηγοριὰ στὴν ἀπλόκη καὶ θλιμμένη ψυχὴ του, κι' ἔχουναν κάποιο φῶς στὰ σκότη τῆς ἀπελπισίας του.

Ὁ κ. Χάλεϋ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του μὴ ἐφημερίδα καὶ διάβασε μὴ εἰδοποίηση.

«Ἐκτέλεση διαθήκης. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τοῦ δικαστηρίου τὴν 20 Φεβρουαρίου θὰ πουληθοῦν οἱ κάτωθι μαῦροι: Ἀγάρ, ἡλικίας 60 ἐτῶν, Τζῶν, 30 ἐτῶν, Μπέν, 21 ἐτῶν, Σαούλ, 25 ἐτῶν, Ἀλβέρτος, 14 ἐτῶν. Τὸ ἀντίτιμο ἀνήκει στοὺς δανειστὰς καὶ τοὺς κληρονόμους τοῦ Ζῆς Μπλούτσφορντ.

Σαμουήλ Μόρρις, Θωμὰς Φλίντ, ἐκτελεστοὶ τῆς διαθήκης.»

— Πρέπει νὰ πάω σ' αὐτὸ τὸν πλειστηριασμό, εἶπε στὸν Τὸμ, ἀφοῦ δὲν εἶχε μὲ ποιὸν ἄλλον νὰ μιλήσει. Ὅσα πᾶ-λοιπὸν στὴ Βάσιγκτων, γιὰ νὰ διαλέξω μερικοὺς. Ὅς πὺλτζις νὰ τελειώσω τὴς συμφωνίες μου, ἐσὺ θὰ μὲ περιμένεις στὴ φυλακή.

Ὁ Τὸμ ἄκουσε ἡσυχὰ αὐτὴ τὴν ἀνακοίνωση. Συλλογιζόταν πόσοι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους θὰ εἶχαν γυναῖκα καὶ παιδιὰ σὰν κι' αὐτὸν καὶ θὰ δοκίμαζαν τὸν ἴδιο σπαραγμὸ γιὰ τὸ χωρισμό τους.

Ὅσο, ἡ νύχτα πὺλτζις ἔφτασε, βρήκε τὸ Χάλεϋ καὶ τὸν Τὸμ φτασμένους στὴ Βάσιγκτων. Ὁ ἓνας σ' ἓνα ξενοδοχεῖο, ὁ ἄλλος σὲ μὴ φυλακή.

Τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ τὴς ἑντεκα, κάμπος κόσμος περίμενε μπροστὰ στὸ δικαστήριον, ν' ἀρχίσει ὁ πλειστηριασμός. Οἱ σκλάβοι πὺλτζις ἦταν γιὰ πούλημα, στεκόνταν παράμερα καὶ μιλοῦσαν σιγὰ-σιγὰ. Ἡ γυναῖκα, πὺλτζις τὴν ἔλεγαν Ἀγάρ ἦταν μὴ γριὰ ἀφρικανὴ, μισότυπλη καὶ καμπουριασμένη. Πλάι τῆς στεκόταν τὸ τελευταῖο ἀπὸ τὰ ἑπτὰ παιδιὰ τῆς, ἓνα ὥρατο ἀγόρι 14 χρόνων. Ἡ μάνα τὸ εἶχε ἀγκαλιάσει ἀπ' τοὺς ὤμους κι' ἔρριχνε ἀνήσυχες ματιές σ' ὅλους ὅσοι πλησίαζαν γιὰ νὰ τὸ ἐξετάσουν.

— Μὴ φοβάσαι, κυρὰ Ἀγάρ, εἶπε ὁ πύλτζις γέρος ἀπὸ τοὺς μαύρους. Μίλησα στὸν κύρ-Θωμὰ καὶ μοῦ εἶπε ὅτι θὰ σᾶς πουλήσει καὶ τοὺς δύο μαζί.

— Μπορῶ νὰ δουλέψω κι' ἐγὼ, εἶπε ἡ γριὰ σηκώνοντας τὰ τρεμάμενα χέρια τῆς. Σαρώνω, πλένω, σφουγγαρίζω. Θὰ βγάλω τὰ λεφτὰ πὺλτζις θὰ δώσουν γιὰ μένα. Νὰ τὸ πῆτε αὐτό, νὰ τὸ ξέρουν, ἔ;

Τὴν στιγμὴ ἐκείνη, ὁ Χάλεϋ πλησίασε ἓνα σκλάβο, τὸν σήκωσε ὀρθιοῦ, τοῦ ἀνοῖξε τὸ στόμα, κοίταξε τὴς μασέλες του, τὸν ἔβαλε νὰ κάμει διάφορες κινήσεις, γιὰ νὰ ἰδεῖ τοὺς μῦς του. Ὑστερὰ πῆγε σὲ ἄλλον καὶ τοῦκαμε τὴν ἴδια ἐξέταση. Τέλος ἔφτασε στὸν Ἀλβέρτο. Ἐξέτισε τὰ χέρια του, τὰ πόδια του, καὶ τὸν ἔβαλε νὰ περπατήσει, γιὰ νὰ ἰδεῖ ἂν εἶχε εὐλυγισία.

— Ὅσα πούληθαι μαζί μὲ μένα, εἶπε ἡ γριὰ μῆτερά. Αὐτὸς κι' ἐγὼ κάνουμε ἓνα ἀριθμό. Εἶμαι γερὴ ἀκόμα καὶ κά-τω ἀρκετὲς δουλειές. Ἀλήθεια τὸ λέω,

— Αὐτὸ φαίνεται καὶ μὲ τὸ μάτι, ἀπάντησε εἰρωνικά ὁ Χάλεϋ, ρίχνοντάς τῆς ἓνα περιφρονητικὸ βλέμμα.

Ἐνας κύριος τὸν ἐπίασε πύλτζις κάτω.

— Τί λέτε νὰ κάμετε; τὸν ρώτησε.

— Λέω ν' ἀγοράσω τὸ παιδί καὶ τοὺς δύο πύλτζις νέους, ἀπάντησε ὁ Χάλεϋ.

— Μὰ τὸ παιδί κι' ἡ γριὰ πουλοῦνται μαζί.

— Δύσκολο αὐτό. Ποιὸς τ' ἀγοράζει αὐτὰ τὰ γέρινα κόκαλα;

— Ἡ γριὰ θὰ γίνει θηριό, ἄμα τῆς πάρουν τὸ παιδί.

— Αὐτὰ τὰ ξέρουμε, ἀποκρίθηκε ξε-ρὰ-ξερὰ ὁ Χάλεϋ.

Σὲ λίγο ἀρχισε ὁ πλειστηριασμός. Ἡ γριὰ ἄκουγε κρατώντας τὴν ἀναπνοή τῆς καὶ σφίγγοντας νευρικὰ τὸ παιδί στὴν ἀγκαλιά τῆς.

— Στάσου κοντά μου, Ἀλβέρτε, τοῦ ἔλεγε. Θὰ μᾶς πουλήσουν μαζί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΟ

Σὰν τὰ πουλιά, ἔξω στὸν ἀέρα, τρέχει, ἐλεύθερο, ὅλη τὴ μέρα.

Ἀπὸ τὴν μὴ στὴν ἄλλη χώρα, ἥλιος καὶ φῶς — βορᾶς καὶ μπόρα.

Μὰ ἔχει χαρὰ, χαρὰ δική του, τὴν ταξιδιάρικη ζωὴ του.

Χαρούμενο καὶ ξαφνισμένο, σὰν τὸ πουλάκι τ' ἀγριεμένο.

Στρωμένη δὲν ἔχει, μῆτε σπιτί, φτωχοῦλι κι' ἀστεγο σπουργίτη.

Ο ΑΕΤΟΥΛΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ήταν μιὰ φορά ἕνας κυνηγὸς καὶ βγήκε γιὰ κυνήγι. Ὅταν ἔφτασε στὸ δάσος, τοῦ φάνηκε πὼς ἀκουσε παιδί νὰ κλαίει. Πλησίασε ὅπου ἀκουγόταν ἡ φωνή, ἔφτασε σ' ἕνα ψηλὸ δέντρο καὶ εἶδε πάνω στὰ κλαριά ἕνα παιδάκι.

Στὴ ρίζα τοῦ δέντρου εἶχε ἀποκοιμηθεῖ ἡ μητέρα μὲ τὸ παιδί, καὶ ἕνας ἀετὸς εἶδε τὸ παιδί καὶ πέταξε κοντὰ καὶ τάρπαξε μὲ τὰ νύχια του καὶ τάνεθασε πάνω στὸ ψηλὸ δέντρο.

Ὁ κυνηγὸς ἀνέβηκε πάνω στὰ κλαριά, ἔφτασε τὸ παιδί καὶ σκέφθηκε: «Θὰ τὸ πάρω μαζί μου στὸ σπίτι, νὰ τὸ μεγαλώσω μαζί μὲ τὸ δικό μου, τὸ Φασουλάκη.»

Τὸ πῆρε λοιπὸν στὸ σπίτι του καὶ τὰ δυὸ παιδιά μεγάλωναν μαζί. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τῶχαν βρεῖ πάνω στὸ δέντρο, ἐπειδὴ τῶς ἀρπάξει ὁ ἀετὸς, τὸ φώναξαν Ἀετούλη. Ὁ Ἀετούλης λοιπὸν καὶ ὁ Φασουλάκης ἀγαπήθηκαν τόσο πολὺ, μὰ τόσο πολὺ, ὥστε ἅμα δὲν ἔδλεπε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἦταν δυστυχισμένοι.

Ὁ κυνηγὸς εἶχε μιὰ γριὰ μαγεύρισα, ποὺ εἶχε σχέση μὲ τὰ ξόρκια καὶ τὰ μαγικά. Μιὰ φορά, πῆρε δυὸ στάμνες καὶ ἔδραζε νερό καὶ πῆγαινε καὶ ἔρχετο στὸ πηγάδι. Ὁ Φασουλάκης τὴν εἶδε καὶ τῆς εἶπε:

— Δὲ μοῦ λές, θειά-Σάρρα, τί τὸ θές τόσο νερό;

— Ἄν δὲν τὸ πῆς σὲ κανένα ἄλλον, τότε θὰ σοῦ τὸ πῶ.

Ὁ Φασουλάκης εἶπε πὼς δὲ θὰ τῷ λεγε σὲ κανένα καὶ ἡ μαγεύρισα τοῦ τὸ φανέρωσε:

— Αὔριο τὴν αὐγή, ὅταν βγεῖ ὁ κυνηγὸς στὸ δάσος, θὰ βάλω τὸ νερό νὰ βράσῃ, καὶ ἅμα ἀρχίζει νὰ κοχλάζει στὸ καζάνι, θὰ ρίξω μέσα τὸν Ἀετούλη, νὰ τὸν βράσω καὶ νὰ τὸν μαγεύρῃ.

Τὴν ἄλλη μέρα, μὲ τὰ χαράματα, βγήκε ὁ κυνηγὸς στὸ κυνήγι, καὶ ὅταν βρέθηκε πιά μακριά, ξύπνησαν τὰ παιδιά στὸ κρεβάτι τους.

Τότε εἶπε ὁ Φασουλάκης στὸν Ἀετούλη:

— Νάσαι πάντα κοντά μου καὶ ἐγὼ νάμαι πάντα κοντά σου.

Καὶ ὁ Ἀετούλης ἀπάντησε:

— Στιγμὴ νὰ μὴ σ' ἀφίσω, στιγμὴ νὰ μὴ μ' ἀφίσω.

Ἦτοτε εἶπε ὁ Φασουλάκης:

— Τώρα θὰ σοῦ πῶ, πὼς ἡ θειά-Σάρρα γέμισε χτέες βράδυ μὲ τίς στάμνες ἕνα καζάνι νερό. Τὴ ρώτησα λοιπὸν, τί τὸ θές, θειά-Σάρρα, τόσο νερό; Μοῦ λέει, θὰ στὸ πῶ ἂν τὸ κρατήσω μουσικὸ. Τῆς λέω, θὰ τὸ κρατήσω μουσικὸ. Μοῦ λέει λοιπὸν, αὔριο πρῶι, ὅταν θὰ λείπει ὁ πατέρας στὸ κυνήγι, θὰ βάλω τὸ καζάνι νὰ βράσῃ καὶ θὰ ρίξω

μέσα τὸν Ἀετούλη. Ἔτσι μοῦ εἶπε. Ἐμεῖς ὅμως τώρα νὰ σηκωθοῦμε, νὰ ντυθοῦμε καὶ νὰ φύγουμε γρήγορα.

Σηκώθηκαν λοιπὸν τὰ δυὸ παιδιά, ντύθηκαν γρήγορα-γρήγορα καὶ ἔφυγαν μακριά. Ὅταν τὸ νερό ἀρχισε νὰ βράζει μέσα στὸ καζάνι, ἡ κακιά Σάρρα πῆγε στὸ κρεβάτι νὰ πάρει τὸν Ἀετούλη νὰ τὸν ρίξει μέσα. Βρήκε ὅμως τὸ κρεβάτι ἀδειανὸ καὶ ὅμως πολλὰ εἶπε ἀπὸ μέσα τῆς: «Ἄμα ἔρθει σὲ λίγο ὁ κυνηγὸς καὶ λείπουν τὰ παιδιά, τί θὰ τοῦ πῶ;»

Ἀμέσως λοιπὸν ἔστειλε τρεῖς δούλους, νὰ τρέξουν νὰ πιάσουν τὰ παιδιά. Τὰ παιδιά καθόνταν μπροστὰ στὸ δάσος καὶ καθὼς εἶδαν τοὺς ἀνθρώπους νὰ φτάνουν, εἶπε ὁ Φασουλάκης στὸν Ἀετούλη:

— Νάσαι πάντα μαζί μου καὶ ἐγὼ νάμαι πάντα μαζί σου.

Καὶ ὁ Ἀετούλης ἀπάντησε:

— Στιγμὴ δὲ θὰ σ' ἀφίσω, στιγμὴ νὰ μὴ μ' ἀφίσω.

Ἦτοτε εἶπε ὁ καλὸς Φασουλάκης:

— Γίνου σὺ τριανταφυλλιά καὶ ἐγὼ τριανταφυλλάκι.

Καὶ ὅταν ἦρθαν οἱ τρεῖς δούλοι καὶ ἔψαξαν, δὲ βρήκαν τὰ παιδιά, παρὰ βρήκαν μιὰ τριανταφυλλιά καὶ ἀπάνω ἕνα τριανταφυλλάκι.

— Δουλειὰ δὲν ἔχουμε δῶ, εἶπαν καὶ γύρισαν στὸ σπίτι. Στὴ μαγεύρισα εἶπαν πὼς βρήκαν μόνο μιὰ τριανταφυλλιά μ' ἕνα τριανταφυλλάκι.

Ἡ κακιά Σάρρα θύμωσε καὶ εἶπε:

— Κουτοὶ ἀνθρώποι, τὸ μυλὸ σας δὲν κόβει. Ἐπρεπε νὰ ξεριζώσετε τὴν τριανταφυλλιά καὶ νὰ κόψετε τὸ τριανταφυλλάκι νὰ μοῦ τὸ φέρετε.

Ἐτρεξαν λοιπὸν πάλι νὰ κάμουν ὅπως τοὺς εἶπε. Τὰ παιδιά τοὺς εἶδαν ποὺ ἔρχονταν πάλι καὶ ὁ Φασουλάκης εἶπε στὸν Ἀετούλη:

— Ἀετούλη, νάσαι πάντα μαζί μου, νάμαι πάντα μαζί σου.

Καὶ ὁ Ἀετούλης ἀπάντησε:

— Φασουλάκη, στιγμὴ νὰ μὴ μ' ἀφίσω, στιγμὴ νὰ μὴ σ' ἀφίσω.

Ἦτοτε εἶπε ὁ Φασουλάκης:

— Γίνου σὺ μιὰ ἐκκλησιά καὶ ἐγὼ τὸ καμπανάκι.

Καὶ ὅταν ἦρθαν πάλι οἱ τρεῖς ἀνθρώποι, παιδιά δὲν εἶδαν πούθενά, μόνο εἶδαν μιὰ ἐκκλησιά μ' ἕνα καμπανάκι.

— Τί γυρεύουμε δῶ; εἶπαν καὶ γύρισαν στὸ σπίτι. Στὴ μαγεύρισα εἶπαν πὼς ἄλλο δὲ βρήκαν παρὰ μόνο μιὰ ἐκκλησιά μ' ἕνα καμπανάκι.

— Ἀλλοὶ ἀνθρώποι, γιὰ τίποτα δὲν εἰστε! φώναξε ἡ Σάρρα. Ἐπρεπε νὰ γκρεμίσετε τὴν ἐκκλησιά καὶ νὰ μοῦ φέρετε τὸ καμπανάκι.

Ἐκίνησε λοιπὸν τώρα ἡ ἴδια μαζί μὲ τοὺς τρεῖς δούλους, νὰ πιάσει τὰ παι-

διά. Μόλις τὴν εἶδαν ἀπὸ μακριά, εἶπε ὁ Φασουλάκης στὸν Ἀετούλη:

— Ἀετούλη, πάντα νάσαι κοντά μου, πάντα νάμαι κοντά σου.

Καὶ ἀπάντησε ὁ Ἀετούλης:

— Φασουλάκη, στιγμὴ μοναχὸ νὰ μὴ μ' ἀφίσω, στιγμὴ μοναχὸ νὰ μὴ σ' ἀφίσω.

Ἦτοτε εἶπε ὁ Φασουλάκης:

— Γίνου σὺ μιὰ λίμνη καὶ γὼ μιὰ πάπια.

Ἡ μάγισσα ὅμως ἡ Σάρρα, καθὼς εἶδε τὴ λίμνη, ἔπρεπε μέσα καὶ ἀρχισε νὰ πίνει τὸ νερό νὰ τὴ στερέψει. Πάει τότε ἡ πάπια καὶ τὴ χτυπᾷ μὲ τὴ σκληρή της μύτη στὸ κεφάλι καὶ τὴ βάζει μέσα στὸ νερό καὶ τὴν πνίγει. Τότε πιά ἔγιναν πάλι ἀνθρώποι τὰ δυὸ παιδιά καὶ γύρισαν στὸ σπίτι καὶ περνοῦσαν εὐτυχισμένα. Καὶ ἂν δὲν ἔχουν πεθάνει ὡς τὰ σήμερα, χωρὶς ἄλλο θὰ ζοῦν ἀκόμα.

(Ἀπ' τὸ Γερμανικὸ)

M. A. S.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΑΥΤΟΝ τὸν καιρὸ ἀκουγόμαστε πολὺ! Ἀπὸ δῶ, μιὰ Ἀθηναία κόρη ἀνακηρύσσεται μὲς-Εὐρώπῃ ἀπὸ κεῖ, ἕνας Ἕλληνας ποιητὴς ἀναγνωρίζεται ὡς ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς σημερινούς Εὐρωπαίους. Στὸ πρόσωπο τῆς Ἀλίκης Διπλαράκου ὁ ξένος κόσμος βλέπει καὶ ὁμολογεῖ τὴν ἀναβίωση τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ κάλλους· στὸ πρόσωπο τοῦ Κωστή Παλαμά τὴν ἀναβίωση τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πνεύματος. Εἶναι πιά ὁ ἐλληνικὸς πολιτισμὸς ποὺ ἀναζητᾷ καὶ ἀρχίζει νὰ ἐπιβάλλεται: τέλειο σῶμα, μεγάλος νοῦς - ὠραία μορφή, ὠραία ψυχὴ.

Ἀλλ' ἂς διηγηθῶ τὸ περιστατικὸ ποὺ μοῦ ἐμπνέει τίς εὐφρόδυνες αὐτὲς σκέψεις. Ὁξέχετε ἴσως ἀκουστὰ τὸν περίφημα γάλλο συγγραφέα Ρομαίν Ρολλάν, ποὺ ἔχει γράψει τὸν δεκάτομο «Ζὰν Κριστόφ», ἕνα θαυμάσιο μυθιστόρημα ποὺ τὸ μοντέλλο, νὰ ποῦμε, τοῦ ἥρωά του εἶναι ὁ Μπετόδεν - καὶ τόσα ἄλλα ἔξοχα βιβλία. Σήμερα θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους συγγραφεῖς τῆς Γαλλίας. Εἶναι μάλιστα καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πρὸς ἐχόντων τοὺς νέους, τοὺς ἀγνοστούς, καὶ θεωροῦν χρέος τους, ὅταν ἀξίζουν, νὰ τοὺς κάνουν γνωστούς.

Ὁ Ρομαίν Ρολλάν ἐπρόσεξε καὶ τὸν Ἕλληνα Ρομαίν Παλαμά. Διαβάσει τοὺς συγγραφεῖς τῆς «Κυρά-Κυραλίας», καὶ μ' ἕνα του πρόλογο σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο, τὸν ἔκαμε γνωστὸ στὴ Γαλλία καὶ στὸν κόσμον. Ὁ ἴδιος τώρα προσέχει καὶ τὸν Ἕλληνα Κωστὴ Παλαμά. Διαβάσει τοὺς δυὸ τόμους τῶν ποιημάτων του, ποὺ βγήκαν πρόπερσι στὸ Παρίσι μεταφρασμένοι γαλλικά ἀπὸ τὸν κ. Εὐγένιο Κλα-

μάν, ἐνθουσιάζεται ἀπὸ τὸ διάβασμά τους, καὶ τὴν πρωτοχρονιά, στέλνει ἐδῶ στὸν ποιητὴ τὸν ἀκόλουθο χαιρετισμὸ:

«Στὸν Κωστὴ Παλαμά. Ὁ γαλατικὸς κορυδαλὸς χαιρετᾷ τὸ ἀηδόνι τῆς Ρωμιοσύνης, τὸ μαγικὸ πουλί, τὴ νεραϊδικὴ φλογέρα τῶν ὀνείρων, ποὺ ἡ καθάρια φωνὴ του ἔκαμε νὰναδύσῃ ἀπὸ τὴ θάλασσα τῆς Ἰωνίας τὴν Ἀτλαντίδα, καὶ ἀπὸ τὸν Βράχο τῆς Ἀθηνᾶς τὴν Ἀρμονία».

Ἀλλὰ δὲν περιορίσθηκε σ' αὐτὸ ὁ Ρομαίν Ρολλάν. Ἐκαμε καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα πρὸς σημαντικὸ: Στὸ Παρίσι ἀρχισε τελευταία νὰ βγαίνει ἕνα εἰκονογραφημένο ἐβδομαδιαῖο περιοδικό, τὸ «Βρανο», ἀσχολούμενο κυρίως μὲ τὸ θέατρο. Δημοσιεύει ὅμως καὶ φιλολογικά. Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ κάνει μιὰ ἔρευνα. Πρῶτον γὰρ τοὺς γάλλους συγγραφεῖς ποῖο εἶναι τὸ καλύτερο καὶ πρὸς τὸ χειρότερο βιβλίο «ἀπ' ὅσα διάβασαν αὐτὸν τὸ μῆνα» καὶ «γιατί». Λοιπὸν, σ' αὐτὴ τὴν ἔρευνα, ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Ρομαίν Ρολλάν. Καὶ στὴν πρώτη ἐρώτηση ἀποκρίθηκε:

«— Τὰ ἔργα τοῦ Ἑλλήνα ποιητῆ Κωστή Παλαμά».

«— Γιατί;

«— Γιατὶ εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς ζωντανούς ποιητὲς τῆς Εὐρώπης, καὶ ἀφίνω τώρα κατὰ μέρος τὸν Ταγγόρ» (ποὺ αὐτὸς δὲν εἶν' Εὐρωπαῖος, ἀλλ' Ἀσιάτης, Ἰνδός.)

Ἀκούτε; Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς ζωντανούς ποιητὲς τῆς Εὐρώπης. Ποῖος; Ὁ Κωστὴς Παλαμάς, ἕνας Ἕλληνας. Καὶ αὐτὸ νὰ τὸ λέη ὀρθὰ-κοτὰ ὁ μέγας καὶ πολὺς Ρομαίν Ρολλάν! Εἶχ' ἄδικο λοιπὸν ποὺ ὅς ἐλεγε αὐτὸν τὸν καιρὸ ἀκουγόμαστε πολὺ; Δίνουμε στὴν Εὐρώπῃ τὴν ὠραιότερή της κόρη. Τῆς δίνουμε ἀκόμα καὶ τὸ μεγαλύτερό της ποιητὴ. Τί ἄλλο χρειάζεται γιὰ νὰ μᾶς λογαριάζουν σὰν ἕνα ἔθνος ποὺ ἀνήκει πιά στὴν πολιτισμένη εὐρωπαϊκὴ οἰκογένεια; Καὶ τὸ ἔθνος αὐτὸ νὰ εἶναι τὸ Ἕλληνικόν, ποὺ ὡς χτέες ἀκόμα τὸ θεωροῦσαν ξεπεσμένο, βάρβαρον, ἀνάξιο τοῦ μεγάλου ὀνόματος ποὺ ἔχει κληρονομήσει!...

Σημειώστε τώρα, ὅτι ἀπὸ τοὺς ξένους ποὺ ἔχουν διαβάσει τὰ ποιήματα τοῦ Παλαμά, εἶτε στὸ πρωτότυπο, εἶτε μεταφρασμένα γαλλικά καὶ ἀγγλικά, ὁ Ρομαίν Ρολλάν δὲν εἶναι ὁ μόνος ποὺ ἐνθουσιάστηκε. Ὅλοι ἔμειναν ἐνθουσιασμένοι, ὅλοι εἶπαν πὼς εἶν' ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ποιητὲς τῆς σημερινῆς Εὐρώπης. Καὶ γι' αὐτὸ προτάθηκε γιὰ τὸ βραβεῖο Νομπέλ, καὶ ἀπὸ Ἕλληνες καὶ ἀπὸ ξένους, καὶ γι' αὐτὸ ἡ Σουηδικὴ Ἀκαδημία παραδέχθηκε τὴν ὑποψηφιότητά του. Πραγματικῶς, ὁ Κωστὴς Παλαμάς, μόνος αὐτὸς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, καὶ ἴσως ἀπ' ὅλους τοὺς Βαλκανίους, εἶναι ἐπίσημος, ἀναγνωρισμένος ὑποψήφιος γιὰ τὸ βραβεῖο Νομπέλ. Καὶ τώρα ποὺ ἕνας Ρομαίν Ρολλάν τὸν

ἀνακηρύττει, ὅχι πιά ὡς ἕνα ἀπ' τοὺς μεγαλύτερους, ἀλλὰ καθαυτὸ τὸν μεγαλύτερο ζῶντα ποιητὴ τῆς Εὐρώπης, ὀριζόμενος ὁ Κωστὴς Παλαμάς θὰ πάρῃ τὸ βραβεῖο Νομπέλ. Καὶ μπορεῖ καθεὺς νὰ φαντασθῇ τὸ κέρδος τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ μιὰ τέτοια παγκόσμια ἀναγνώριση!

Καὶ νὰ συλλογιέμαι πὼς ὑπάρχουν ἀκόμα Ἕλληνες—Ἕλληνες! — ποὺ ἀμφισβητοῦν τὴν ἀξία τοῦ Παλαμά, ποὺ τὴν ἀρνοῦνται δόλοτελα, ποὺ ἰσχυρίζονται πὼς δὲν εἶναι καὶν ποιητῆς, ποὺ δὲν ἀφίνουν εὐκαιρία χωρὶς νὰ τὸν ἐπικρίνουν, νὰ τὸν βρῖσουν, νὰ τὸν πικράνουν· καὶ ὅτι στὸ Πανεπιστήμιό τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν ἔδρα τῆς ἱστορίας τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας τὴν κατέχει ἕνας παραξένος ἀνθρώπος, ποὺ ἀρνεῖται ὅλους τοὺς Νεοελληνες λογοτέχνες ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σολωμό, καὶ δὲν κάνει ἄλλο παρὰ νὰ βρίζῃ κυρίως καὶ διαρκῶς τὸν Παλαμά! Γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα μάλιστα ἔγραψε τελευταία στὴ Διάπλασι μιὰ Διαπαιδαγωγικὴ, φοιτήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ποὺ ἀκούει τὰ μαθήματα αὐτοῦ τοῦ ἀρνητῆ καὶ ἀπορεῖ καὶ ἐξίσταται. Ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη ἡ διανοητικὴ κοινωνία τῆς Θεσσαλονίκης, ποὺ προχτὲς ἀκόμα κάλεσε καὶ τὸν Ποιητὴ καὶ τὸν στεφάνωσαν, εἶναι καταγανακτισμένη γιὰ τὰ «μαθήματα» ποὺ δίνει στὴ νεολαία ὁ καθηγητὴς αὐτός, καὶ ζητεῖ τὴν ἀπομάκρυνσή του. Δυστυχῶς, εἶται ἀνάποδα εἶναι συχνὰ τὰ ρωμεῖκα. Ἕνας καθηγητῆς τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας δὲν ἔπρεπε σχεδὸν νὰ κἀνῃ ἄλλο, παρὰ νὰ «διδάσκῃ», ν' ἀναλύῃ, νὰ ἐξηγῇ τὸν Παλαμά, καὶ νὰ μαθαίνει τοὺς νέους νὰ τὸν ἀγαποῦν καὶ νὰ τὸν θαυμάζουν. Ἀντὶ γι' αὐτὸ, ὁ ἐπίσημος, ὁ ἀρμόδιος, ὁ εἰδικός, — καὶ ὑποτίθεται πὼς εἶναι, ἀφοῦ τὸν ἔχουν διορισμένο ἐκεῖ, — τὸν βρίζει ἀπὸ τὴν ἔδρα, ὅπως τὸν βρίζουν στὰ καφετέια καὶ στὰ περιοδικά τους οἱ ἀποτυχισμένοι ποιητὲς καὶ τὰ παιδαρέλια τῆς Λογοτεχνίας, ποὺ ἐπειδὴ σκαρώνουν κάπου-κάπου δυὸ γελοῖα στιχάκια, νομίζουν πὼς αὐτοὶ εἶναι... οἱ μεγαλύτεροι τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ κόσμου. Ὅλοι αὐτοί, οἱ χαμένοι, ὅμα τοὺς λέγαμε καμιά φορά πὼς οἱ ξένοι θεωροῦν τὸν Παλαμά μεγάλον Εὐρωπαῖον ποιητὴ, μᾶς ἀπαντοῦσαν: «Δὲ βαριέστε! αὐτὰ τὰ λένε μόνο οἱ μεταφρασταὶ του!» Τί θὰ ποῦν ἀραγε τώρα ποὺ τὸ λέει καὶ ὁ Ρομαίν Ρολλάν; Αὐτὸς δὲν εἶναι «μεταφραστὴς». Τὰ ἔργα τοῦ Παλαμά τὰ διάβασε μεταφρασμένα ἀπὸ ἄλλους.

Σεῖς μὴν ἀκούτε τίποτα! Ὅτι σὰς λέει ἡ «Διάπλασι» σας. Αὐτὸ μόνον εἶναι τὸ σωστὸ καὶ αὐτὸ ἀποδείχεται πάντα. Πόσες φορές σὰς μίλησε μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὸν Κωστὴ Παλαμά; Καὶ νά, τώρα...

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Υ. Γ. — Στὴ δευτέρῃ ἐρώτησιν τοῦ «Βρανο», («ποῖο εἶναι τὸ χειρότερο βιβλίο ἀπ' ὅσα διαβάσατε αὐτὸν τὸ μῆνα;») ὁ Ρομαίν Ρολλάν ἀπαντᾷ: «Δὲν τὸ — ἢ δὲν τὰ — διαβάξω». Ἡ ζωὴ εἶναι τόσο σύντομη ὥστε δὲν πρέπει νὰ τὴ σπαταλᾷ κανεὶς γιὰ τὰ χειρότερα, ἐνῶ ὑπάρχουν τόσα μῆλα Ἐσπερίδων, ποὺ δὲν θάχε χρόνια καὶ δόντια ἀρκετὰ γιὰ νὰ τὰ κόψῃ καὶ νὰ τὰ δαγκάσῃ». Σημειώστε το καὶ αὐτὸ, γιὰ νὰ μὴ χάνετε τὸν καιρὸ σας διαβάζοντας δι,τι τύχη...

Γιὰ νὰ γελάσετε τώρα, ἂς ἀντιγράψω ἐδῶ καὶ αὐτὴ τὴν οὐμορστικὴν, τὴν ἐξυπνότατην ἀπάντησιν τοῦ γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ Henri-Robert:

«— Ποῖο εἶναι τὸ καλύτερο βιβλίο ἀπ' ὅσα διαβάσατε αὐτὸν τὸ μῆνα;

«— Τὸ «A toi pour la vie» ὑπὸ Lucie Porquerol.

«— Γιατί;

«— Γιατὶ μοῦ ἄρεσε.

«— Καὶ τὸ χειρότερο;

«— Ἐκεῖνο ποὺ ἔγραψα ἐγὼ πρὸ ὀλίγου καὶ θὰ ἐκδοθῇ προσεχῶς.

«— Γιατί;

«— Γιατὶ εἶμαι μετριόφρων».

Φ.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΑΤΙΑ

Στὰ μικρὰ μου Λεωνίδα καὶ Μαρϊάννῃ Ἀλεξάνη, μὲ ἀγάπην.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια εἶναι γιὰ μένα ἀστείρευτες πηγές, ποὺ μὲ κερνᾶνε τὴν πρὸ ἄδολη χαρά. Σὰν μὲ κοιτᾶνε μοιάζουν μὲ δυὸ παράθυρα ἀνοιγμένα στὸ φῶς τ' Ἀπρίλη ποὺ ποτὲ δὲ σβύνει. Σ' αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου βρίσκει τὴ γαλήνη.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια μοῦ ξανοίγουν ὁρίζοντες, ποὺ τὰ ὄνειρα ἀρμενίζουν· ποὺ φεύγουν πιά καὶ δὲν ἔναγονίζονται. Σὰν κάποτε τὰ βλέμματά μας μσιγούν, φῶς καλοσύνης φέγγει στὴν ψυχὴ μου. Ἡ κάθε ἀσχήμα σβύνει ἀπ' τὴ ζωὴ μου.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια, ὅταν δακρύζουν, μοιάζουν λουλούδια μὲ δροσοσταλίδες, μὲς ἀπ' τίς βουρκομιμένες βλεφαρίδες. Καὶ ὅταν ἀπ' τῆς χαρᾶς τὸ φῶς γεμίζουν, μ' αὐγούλες γιορτινές, ποὺ ὅλα γελοῦνε, ποὺ οἱ ἐλπίδες σὰν πουλιὰ παντοῦ πετοῦνε.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια μοῦ μιλοῦνε γιὰ μέρες, ποῦναι τώρα πιά χαμένες· γιὰ κάποιες ὁμορφιές λησμονημένες. Μὲ τ' ἀπαλὸ τους βλέμμα μὲ οδηγοῦνε σὲ κόσμους μαγικούς, ποὺ δὲν μπορούμε μονάχοι μεῖς μέσα σ' αὐτοὺς νὰ μιποῦμε.

Τὰ παιδικὰ τὰ μάτια εἶναι γιὰ μένα ἀστείρευτες πηγές, ποὺ μὲ κερνᾶνε τὴν πρὸ ἄδολη χαρά. Σὰν μὲ κοιτᾶνε μοιάζουν μὲ δυὸ παράθυρα ἀνοιγμένα στὸ φῶς τ' Ἀπρίλη, ποὺ ποτὲ δὲ σβύνει. Σ' αὐτὰ ἡ ψυχὴ μου βρίσκει τὴ γαλήνη.

Γι' αὐτὸ θέλω καὶ ἐγὼ σὰν θὰ πεθάνω, τὸ βλέμμα τὸ στεγνὸ μου νὰ βυθίσω στὰ μάτια ἐνοῦ παιδιοῦ, καὶ νὰ ζητήσω παρηγορίαν γιὰ τὴ ζωὴ ποὺ χάνω. Νὰ ἴδω μέσα σ' αὐτὰ ζωντανά, τὰ παιδικὰ μου χρόνια τὰ χαμένα.

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

σκου (εὐχαριστῶ γὰρ τὴν ἀνανέω-
ση καὶ τὰ καλὰ λόγια· δὲν θὰ πά-
ρης καὶ ψευδῶνυμο νὰ μοῦ γράφης
τακτικά·) **Τασίαν Κανδιάνου** (ναί,
κι' ἡ σιωπὴ κάποτε ἐκφράζει· πάν-
τα ὁμως προτιμῶ ἕνα ὠραῖο γραμ-
ματάκι σὰν αὐτὸ πού μοῦ ἐγράψες·)
Εὐζωνάκι (βέβαια πού πρέπει νὰ
μὲ βοηθῆτε καὶ σὺς· δυστυχῶς δὲν
ἐξοπαθῶνουν ὅλοι σὰν καὶ σένα·)
Φάρον τῆς Εἰρήνης (τὸν καίμενο
τὸν παπποῦ! εἶπα καὶ σὸν κ. Φαί-
δωνα τὴν ἀγάπην πού τοῦ εἶχε, καὶ
συγκινήθηκε πολὺ·) **Φανφάν Δά
Τουλίπ** (εἶδες ὅτι ἐξετέλεσα τίς
παραγγελίες σου, ἀλλὰ σὲ παρα-
καλῶ, ἄλλη φορὰ νὰ μοῦ γράφης
καθαρότερα· γιατί τόση βία) **Κου-
ρασμένο Ἀστέρι, Δατάνιαν, Κό-
ρη τῶν Ἀθηνῶν, Μεγάλην Ἑλ-
λάδα, Κήπον Ποιητικὸν κτλ.**
**Ἰωάννην Β. Μέρτζιον, Μα-
ριάννην, Μαγεμένο Ἡπειρωτά-
κι, Ἄνναν Λαγούδη, Εὐαγγελίαν
Μπάροη** (Ὁδηγὸν κτλ. ἐστεῖλα.)
**Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς θάλαβα μετὰ
τὴν 16 Φεβρουαρίου, ἐπαντήσω
στὸ ἐρχόμενο.**

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 248ου Διαγωνισμοῦ.
Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δι-
εκτά μέχρι τῆς 22 Ἀπριλίου.

165. Δεξιόγραφος

Ἄκουσα τούμπανα, ζουρνάδες,
Οὐρλιάσματα, φωνές, κακό,
Σὰ νὰ περνοῦσαν μασκαράδες,
Σὰ νὰ γινόταν φονικό,
Ἦ σὰ θεοὶ νάχε χυμῆξει...
Βγαίνω, κοιτάζω... τί νὰ ἰδῶ;
Ὁ Τραγοπόδης εἶχε σμίξει
Μ' ἕνα μικρούλη Ὁξαποδό!
Πάνθειαν Ἀβραδάτου

166. Στοιχειόγραφος

Νὰ κρατῶ κάτι βαρὺ
Ἀναγκάστη· ἀπ' τὸ Δία—
Τί μεγάλη τιμωρία!
Μ' ἂν ὁ τράχηλος κοπῇ,
Δὲν πεθαίνω, μόνο ἀσπρίζω
Κι' ὅλα σου τὰ νοστιμίζω
Ἐγγλεζίτσα

167. Στοιχειόγραφος

Ἀπ' τὸ κοινὸ αὐτὸ ὄσπριο,
Μὰ ὅπως τὸ λέμε στὴν κοινὴ,
Κόβω δυὸ μόνο γράμματα
Καὶ κάνω ἀμέσως νὰ φανῇ
Γενναῖο χωριό, περίφημο,
Ποῦχε τρομάζει τὸν Ἀλῆ.
Μῦρο τοῦ Μαγιοῦ

168. Στοιχειοτονόγραφος

Ἀπὸ κεῖ πού περνοῦν ὅλοι,
Μιά πλακίτσα μόνο ἀλλάζω,
Μιά περτίτσα κατεβάζω.
Γεώργιος Ἀβέρωφ

169. Τρίγωνον

*****=Ἐδὼ ἡττήθ. οἱ Πέρ-
*****=Ἐπίθετον. [σαι.
*****=Ὁμιλεῖ εὐφραδῶς.
*****=Ὅρος.
***=Ἀγιοὺν ζῶων.
**=Ἐπίρρημα.
*=Σύμφωνον.
Καὶ καθέτως τὰ ἴδια
Δὸν Ζουάν

170. Κρυπτογραφικὸν

123156728=Τύραννος.
25634=Χρονικόν.
3254=Μέρος λόγου.

41274=Θεά.
54314=Γυνὴ τοῦ Εὐαγγέλ.
63528=Θεός.
76564=Πόλις.
8254=Διακριτικόν.

Ναυτάκι

171. Ἀριθμητικὸν Παίγνιον
Ὁ ἀριθμὸς 1172 νὰ παραστα-
θῇ μὲ μίαν ἐξίσωσιν ἀπὸ δεκα-
τρία 8 καὶ διάφορα ἀριθμητικὰ
σημεῖα.
Τσουκνίδα

172. Διπλὴ Ἀκροστιχίς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι
ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν
θηρίον, τὰ δὲ τρίτα γράμματα
ἰδουτὴν θρησκείαν:

1, Θεὸς καὶ βασιλεὺς Αἰγύ-
πτιος· 2, Φυσικός, ἐφευρέτης
θερμομέτρου· 3, Περιφημον ὁ-
ρος τῆς Ἀσίας· 4, Ἀριθμὸς· 5,
Πόλις τῆς Ρωσσίας· 6, Ἀρχαῖος
ληστής.
Γιγαντιαῖες Νάνες

173. Γρίφος

ἡμ 0 ἡμ Φώρ
ἡμ 0 ἡμ NN I
ἡμ
Χρήστος Ι. Σολιώτης

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

174. Question

Qu'est-ce qu'on met sur la
tête d'un âne?

Πέτρος Ριονσαι

Τέλος τοῦ 248ου Διαγωνισμοῦ.
Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο ἀρχίζει νέος.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 49

719. Οὐρανὸς (Οὐρ, ἄνω, γ.)—
720. Δαίμων-Δάμων.—721. Κτεῖς
-κτεῖς.—722. Ἡ βόμβα-Βομβή.
—723. Τὸ κόμμα.
724. Α Τ Η

Α Τ Ε Ρ Μ Α
Α Υ Κ Ε Ι
Φ Α Ν Ο Υ Ρ Ι Ο Σ
Η Ι Ν Ν Ω
Σ Μ Ι Λ Η
Ο
Α Σ Α

725. Γ Ο Θ Ο Λ Ι Α
Ο Α Υ Ρ
Θ Α Μ Υ Ρ Ι Σ
Ο Υ Ι Ι
Λ Υ Ρ Ι Κ Ο Ν
Ι Ι Ο Ο
Α Ρ Σ Ι Ν Ο Η

726. ΛΗΘΑΙΟΣ (ἡλίθιος, θα-
λία, Ἀλθαία, Ἰλιάς, ὀλισθησις,
Σήθ.)—727-721. Διὰ τοῦ ΟΥΣ·
αἰθουσα, ὁδία, ἄμουςος, Ἰου-
στίνος, Κρέουσα.—732-733. ΝΙ-
ΝΕΥΙ-ΝΑ·Ι·Ν (Νοῦ, Ἰένα, Νεῦ,
Εὔνοια, Ὑαίνα, Ἰονία, Νῶε,
Αἰών, Ἰνώ, Ναυή.)—734. Τὰ
Α Τ Α παθήματα μαθήματα.
Θ Η Μ (Ἡ ἀνάγνωσις ἐκ τῶν
Α Μ Α κάτω βουστορηφόν.
Μ Α Τ Αἱ λέξεις τῆς ἀκρο-
Α Θ Η στιχίδος: ΑΤΑλάνη,
Τ Α Π ΘΗΜών, ΑΜΑΛθεια,
ΜΑΤαίότης, ΑΘΗναῖς, ΤΑΠης.)
—735. Οὐ φαιδῶσης βοδὴν ἄλο-
ῶντα, (ου, φι μ'ος, εἰς βουνὰ
λῶων, τῶ.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἔως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἅπλᾳ
στοιχεῖα δρ 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέ-
ραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις·
μὲ παχὰ δὲ στοιχεῖα λεπτά 70 καὶ μὲ
κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.
Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρῶνται τὰ διπλά.
Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

Λ' — 262 /

Διαπλάσσω, ἐξ, ἀλληλογραφῶ. Ἀν-
ταλλάσσω τετραδία. Δ/σις: Γ. Βουλ-
γαρίδης, Θεσπιδος 1, Ἀθῆναι, διὰ Ι. Σ.

Λ' — 263 /

Πρωτοπαίνονας στὸ λατρευτό σαλόνι
τῆς «Διαπλάσεως» χαιρετῶ καὶ ἀλλη-
λογραφῶ μὲ δούλους-εξ.

Δοξαζόμενο Ἑλληνέπουλο

Λ' — 264 /

Ανταλλάσσω φωτογραφίες τοπειῶν μὲ ὅ-
λες οὐς. Δ/σις: Κώσταν Κουτουρίσην,
Πόστ-Ρεσάντ, Καλάμας.

Λ' — 265 /

Πάνθειαν Ἀβραδάτου, Ταρζάν, Σαρλώ,
Λατάνια, Μιμόζα, Τρελλὸ Φοιτητάκι.
Ἀνακατοοῦρα, ἀλληλογραφεύμε· Δ/σις:
(Λ' — 167) **Νέστωρ**

Λ' — 266 /

Πρωτοπαίνονας στὸ Διαπλάσσοκομο
τὸν χαιρετῶ. Ἀλληλογραφῶ καὶ ανταλ-
λάσσω τετραδία. Δ/σις: Νίκαν Ἀνακ-
πούλου, Πόστ-Ρεσάντ, Θεσσαλονίκη,
διὰ: **Φραντζέσκᾱ Ναταρίνι**

Λ' — 267 /

Παῖδιά, γιατί περιφρονεῖτε τόσο τὸ Δια-
γωνισμό μας; Ἐμπρός, στείλτε ὅλοι-
οι **ΒΑΤΡΑΧΟΙ**

Λ' — 268 /

Ἡ «Κλοῦ-Κουζέ Κλάν» ἀποτελεῖται ἀπὸ 3
νήπια. Ἀποδείξατε τὸ ἐναντίον ἀνα-
καλύπτοντάς μας. **ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ**

Λ' — 269 /

Ἡ «ΕΛΠΙΣ» κατέρχεται στὸ Δημοψήφι-
σμα μὲ τὰ ὑπέρτομα ψευδῶνυμα:
ΠΩΓΩΝΑΤΟΣ, ΙΑΡΖΑΝ

Λ' — 270 /

Πωγωνάτε, Ὀλιμμένο Ἡπειρωτάκι, Ἐ-
πτερί τῆς Ἡπείρου, Κοραῖ, σὰς ζέ-
ρω... νὰ σὰς ἀποκαλύψω; **Ἡπειρωτόπουλο**

Λ' — 271 /

Ἐξακολουθῶ ἀνταλλάσσω τετραδία
μὲ δούλους-εξ: Κρημίνην, Πατρώου 9,
Ἀθῆνας (διὰ Ἀδωνίαν) ἀπαντῶ ἡμέσως·
τοὺς στείλντας εὐχαριστῶ **Βασίλειον Μα-
κεδῶν, σὲ ἐψήφισα. Ἀδωνίς**

Λ' — 272 /

Ἀλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω τετραδία
μὲ δούλους-εξ: Στείλατε: Θεόδωρον
Μπαρμπά **Θήδας, διὰ:**
Κιθαριωνεῖα Κόρη

Λ' — 273 /

ἈΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΑΣ. Ἰὸν
δραβένι· Ἀστὴρ, 2αν) Ἀστὴρ
τῆς Αὐγῆς. 3ον) Ἰππότης τῶν Κῶ-
κων. Τοὺς λοιποὺς ὑπερβαρυστοῦμεν.
Χαροῦμεν **Ψυχὴ, Ναπολέον**

Λ' — 274 /

Παῖς θὰ μ' ἀρνήθῃ ἕνα γραμματάκι
κι' ἕνα Μ. Μυστικόν, γὰρ ἐνθῆμο τῆς
Διαπλάσεως μας (ῶς): Στείλατε: Mr
Georges Sarabis, Rue Keneth No 12, He-
liopolis (Caire) Egypte διὰ:
Πρίγκιπα τῆς Ὀμίχλης

Λ' — 275 /

Ματωμένη Δέξα, καλίσθηκες πολὺ στὸ
αἷμα· φθάνει πιά... εἰσαί ἡ... Ἐ-
λένη Κολομβού.

Λ' — 276 /

Πρίγκιψ τῆς Ὀμίχλης
ὑποψήφιος Δημοψηφίσματος

Λ' — 277 /

Παῖδιά, μὴ ξεχνάτε τὸν ΠΡΙΓΚΙΠΑ
ΤΗΣ ΟΜΙΧΛΗΣ στὸ Δημοψήφισμα!
Πρωτοπαίνονας στὸ μνημένο Σας σα-
λόνι, ἀγαπημένα μου ἀδελφάνια. Σὰς
χαιρετῶ δούλους-εξ ἕνα πλὺκὸ χαιρετισμὸ.
Ἀλληλογραφῶ μὲ δούλους-εξ καὶ ἀνταλλάσσω
Μ. Μυστικά. Στείλατε: Georges Sarabis,
Rue Keneth No 12, Heliopolis (Caire)
Egypte. διὰ: **ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΡΩΔΩΝ**

Λ' — 278 /

Ὁλες οἱ εὐγενεῖς φυγῆς ν' ἐπεί νὰ ψηφί-
σουν τὸ ἀριστοκρατικὸ ψευδῶνυμο:
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΡΩΔΩΝ

Λ' — 279 /

Ψηφίω: Ὁνειροπόλο Ἀστέρι, Πρίγκι-
πα τῆς Ὀμίχλης, Πορφυρογεννητὴν
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΡΩΔΩΝ
ὑποψήφιος Δημοψηφίσματος

Λ' — 280 /

Παῖδιά, ὑποδεχθῆτε στὸ σαλόνι
τὸν ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤΗΝ, γιατί αὐτὸς
ὁ μόνος πού θὰ γνώρισῃ τίς καρδιές·
Ἀλληλογραφεῖ μ' δούλους-εξ καὶ ἀνταλλά-
Μ. Μυστικά. Στείλατε: Mr Georges Sa-
bis, Rue Keneth No 12, Heliopolis
(Caire) Egypte, διὰ: **ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤ**

Λ' — 281 /

Ψηφίσατε ὅλοι σὰς τὸν
ΠΡΙΓΚΙΠΑ ΤΗΣ ΟΜΙΧΛΗΣ
ΚΑΡΔΙΟΓΝΩΣΤ

Λ' — 282 /

Μπαίνονας στὸ δροσερὸ περιβόλι
Διαπλάσεως, στέλνω ἕνα φιλικὸ χαι-
ρισμὸν στὰ λουλούδια πού τὴ στολίζουν
ἀργεῖο: Δὸν Ζουάν = Κωνστ. Μαν-
ῆ, Ἐξόδοις Σουλιάτης—Κένως. Ὁρλῶ.
Στέλιος Καλτσονιάνης, Μεταγωγικὴ
παρῆς—Μαρία Μπουκουβάλα. ΣΙΦΩΝ

Λ' — 283 /

Ταρζάν, Γλυκομίλητη, Ναπολέ-
ων ψήφισα. Ἐλπίσουσα Νεστ

Λ' — 284 /

Ἐθὰ ὑποταχτοῦμε ποτὲ στὴν «Κλ-
Κουζέ-Κλάν».
Σαπούνεφουσα—Σιφών

Λ' — 285 /

Γεῖα σὰς «Βάτραχοι» καὶ «Κλοῦ-Κ-
Κλάν». Φυλαχθῆτε.
Στραβοκάννα, Καμποῦ

Λ' — 286 /

ΔΟΥΛΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΣ
ἡ μένει ἀπ' δούλους μιά ψήφο, ἰδίως
τοὺς Δωδεκανήσιους.

Λ' — 287 /

Παρακαλῶ τοὺς: Περιπολάδα, Ἐ-
πὶ πολὺ. Μοιρατὸ Ἀκρογιάλι, Παρ-
ριά, Γαλανομάτα, Μοσέμ, Ἀετιδέα, Τ-
κα, Κόκκινη Παπαρόνα, Σίαφου, Τ-
Φοιτητάκι. ἂν δὲν θ' ἀπαντήσουν στὸ
Μυστικόν μου, νὰ μοῦ τὰ ἐπιστρέψουν.
Δούλη Δωδεκανήσου

Λ' — 288 /

Μπαίνονας στὸν Διαπλάσσοκομο
ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω Μ-
υστικά μὲ δούλους-εξ. Στείλατε: Nicola Z-
boulgoulou, Merkez Rihlim Han, 3an-
tage, No 9, Galata, Constantinople (C-
quie) διὰ: **Πλάνο Δεξ**

Λ' — 289 /

Διαπλάσσοκομο, μὴήσου μας: ψήφισα
ψευδῶνυμα: Ναπολέων. Δὲν-Ζου-
Ἰππότης τῶν Κύκνων, Πρίγκιψ
Ὀμίχλης, Πορφυρογεννητὴν.

Λ' — 290 /

Ἐἰ ἀναθεῖτο μοι ὑποδείξει τῶ Διαπλά-
σοκομο καλλίτερον ψευδῶνυμο
προταζάντων ὑποψηφιστῶν, ἐλπίσων
ἀνεκδοτόν **Βασίλειον Μακεδῶν**
Θεόδωρος ὁ Παπαδόπουλος

Λ' — 291 /

Πρωτοπαίνονας στὸν Διαπλάσσοκομο
τὸν χαιρετῶ. Ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλ-
λάσσω τετραδία. Δ/σις: Mr N-
Michailides, Ermys - Confiance, C-
Emi-Onu No 12, Constantinople (C-
quie) διὰ: **Φαν**

Λ' — 292 /

ΤΑΡΖΑΝ ὑποψήφιος
ΤΑΡΖΑΝ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Λ' — 293 /

ΟΤΗΝΙΟΣ ΚΑΛΛΙΓΕΤΧΗΣ
ἡλλάξε ψευδῶνυμα

Λ' — 294 /

Ψηφίσατε ὅλοι τὰ ὠραῖα ψευδῶνυμα
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΒΕΡΩ

Λ' — 295 /

Ὁ σὰ παιδάκια ὑποφέρουν ἀπὸ
μὲ, μῦτη, αὐτιά, τὰ γαστρεντε-
ραλῶς ὁ ἀρχαῖος, εἰδικώτατος καὶ
πειρετάτος ἰατρός ε. ΜΙΧ. ΠΑΠ-
ΔΟΥΛΑΪΟΣ. Δεχεται στὴν κλινί-
του, πλατεῖα Ὀμνησίας, ἐδὸς Δωρ-
δα, ἀπὸ 10-12 καὶ ἀπὸ 4-6.

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
συνδρομητὰ παρακαλοῦνται
δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν
διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον
ἀποστέλλοντας καὶ δραχμ. 5
ἢ ἐκτόπων τῆς νῆς ταχυ-
ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ
ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων